

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXII Kaina 30 c.

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, BIRŽELIS - JUNE 16, 1988

Nr. 117

„LKB Kronika, Nr. 75

Eina nuo 1972 metų
Perskaitę duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Atviras laiškas

(Tęsinys)

Kad leidote kalbėti, išskoliusi dar vieną abejonę. Ar mūsų pasaulėžiūros pamatų kertiniai akmenys - ne neigimas? Kad nėra Dievo, mes jau žinom nuo pradinio klasių. Ar buvo tas „nėra“ kaip nors aiškinamas? Ne. Reikėjo išdėstyti lyg įsimintiną žodžių rašybą. (...) Visa mūsų materialistinė pasaulėžiūra gulė lig šiol ant labai netvirtų mokslo žinių pamatų, užtat ir iškliti jai taip paprasta. Pasirodo, ir čia vadinamieji šmeižikai buvo teisūs. Tą patį atrastume paanalizavę kiekvieną kaltinimą jiems ir mums, savo teises ginantiems Lietuvos katalikams. Bet tai, kaip Jūs gerai žinote, nereikia, kad jie bus išlaisvinti, o mums negrės areštai. Nereikia gąsdinti. Aš tai suprantu.

Visa mano kaltė - kad išskolau savo abejones ir nerimą, nelaukdamas leidimo kalbėti, kai „Moksleivio“ minima vilnietė, išskolau pasinaudodamas prigimtine kiekvieno žmogaus teise pasmerkti melą ir smurtą. Jūs vadinate tai „antivisumoniškais veiksmais“ ir grąsinate teisėtvaros organais, nors neraginate nei daugyti langų, nei užkabinėti praėjusius, priešingai, kviečiau atleisti, melstis už persekiojancius Bažnyčią ir tautą, nunginkuoti juos kančinių ištverme ir gerumu (kaip skelbė palaimintojo Matulaičio šūkis šventovės frontone -

„Blogi nugalėti gerumu“). Nejauciū Jums pagiežos. Tai, kad dalyvaujate savo tautiečių iškundinėjimo ir siundymo kampanijoje (kaip sukrečiančiai tą reiškini atskleidžia puikus Abuladzės filmas „Atgaila“), gali būti ne jūsų asmeninė kaltė, o auklėjimo, aplinkos, perdėto paklusnumo padariniai. Tačiau pabandykite suprasti - grėsmė visuomenei kyla ne iš tų, kurie laikosi savo pažiūrų ir jas gina, kiek tai bekeinuotų. Grėsmė visuomenei kyla iš struktūrų, gimdančių tokius Varlamus Aravides, struktūrų, skelbiančių „pažeidėjais“ visus, nepriimančius vienintelės leistos, savo nežmoniškamą šimtą kart įrodžiusios doktrinos. Nesinori tikėti, kad iš Šiaurės pokario metais neparplaukė rastas ir su kokio nors Jūsų giminačio pavarde (žr. filmą „Atgaila“). O kas liečia tikinčiųjų pasipiktinimą, tvirtinimą, kad religinės apeigos neturi nieko bendra su visuomene veikla, tai geriausiai paaiškintų negrų teisių gynėjas, Pietų Afrikos respublikos arkivyskupo Desmond Tutu mintis - Bažnyčia, kuri gina skriaudžiamųjų ir vargančiųjų reikalus, neišvengiamai sueina į konfliktą su valdžia, kuri ją kaltina kišimusi į politiką. Bet Bažnyčia negali laikytis pasyviai neteisėtumo aki-vaizdoje“.

Robertas Grigas
Kiaukliai, 1987.VIII.13.

Latvijos vyriausybė stato paminklą

Ryga. - Reuterio žinių pranešimu, tūkstančiai žmonių demonstravo okupuotoje Latvijoje, paminėdami masines deportacijas iš Pabaltijo respublikų Stalino įsakymu. „Tasso“ žinių agentūra taip pat pranešė, kad Rygoje demonstrantai žygiavo gatvėmis su gėlėmis ir prie Lasivės paminklo jas padėjo pagerbdami deportuotuosius ir žuvusiuosius. „Tassas“ sako, jog 1941 m. buvo išvežta ir tolimas Sovietų Sąjungos sritis 31,000 žmonių.

Vakarų žiniomis latvių buvo deportuota žymiai daugiau. Iki 1950 metų iš Pabaltijo kraštų buvo deportuota maždaug 320,000 asmenų. Bet gi didžiausias išvežimas įvyko 1948-49 metais. Panašūs išvežimai tuo pačiu metu įvyko Estijoje ir Lietuvoje, praneša žinių agentūros, skelbdamos, kad vien tik iš Lietuvos buvo deportuota 210,000 žmonių. O ypač 1949 m. už pasipriešinimą prieš kolektyvizaciją.

„Liūdni Stalino laikai“

„Tassas“ sako, jog demonstracijose dalyvavo ir daug „senų žmonių, kurie išgyveno liūdus stalinizmo laikus“. Dalyvavo ir jų jaunimas, antroji ir jau trečioji karta.

Be to, „Tassas“ pranešė, kad Latvijos vyriausybė patvirtino planą, kad būtų Stalino nužudytams ir išvežtiems pastatytas paminklas. Sprendimą padarė Latvijos partijos vadovybė ir

respublikos vyriausybė ir daugelio tūkstančių manifestantų buvo sutikta su džiaugsmu, rašo „Tassas“. Rygos miesto meras Alfred Rubiks sako, kad 1941 m. deportacijos buvo minimos pirmą kartą.

Viršutinėje dalyje nurodoma Ryga, kur vyko Stalino deportacijų paminėjimas. Apačioje - Jerevanas, kuriame vakar buvo baigtas streikas, tačiau armėnai ir toliau neatsisako savo reikalavimų.

Demonstracijos nebuvo trukdomas

Ši kartą nebuvo oficialių vyriausybės demonstracijų. Neoficialios demonstracijos nebuvo trukdomos. Reuteris primena, jog sovietai okupavo Pabaltijo valstybes vienu metu 1940 m. Ir po to sekė masinės deportacijos. Amerika niekada formaliai nepripažino Estijos, Latvijos ir Lietuvos inkorporavimo į Sovie-

Armenijos jaunimas sostinėje Jerevane tesia vigiliją, reikalaujamas Nagorno-Karabacho provinciją prijungti prie Armenijos. Ši fotografija padaryta vieno vakarietiško slaptai, nes Maskva uždraudė žurnalistams ir užsieniečiams vykti į šią sritį. Tuo pačiu metu vyko ir generalinis streikas.

Prancūzijoje laimėjo visos partijos

Paryžius. - Prezidento F. Mitterand socialistų partija, nežiūrint pranašautos pergalės, praėjusio sekmadienio rinkimuose nelaimėjo daugumos parlamente, tačiau ir dešiniųjų koalicija prarado turėtą kontrolę.

Prancūzijos 577 narių parlamentas paliko ministerį pirmininką Michel Rocard, moderuotą socialistą, be aiškaus mandato valdyti. Bet jis pareiškė, kad pasilieka premjeru mažumos kabinete.

Pagal oficialius duomenis, Socialistų partija turi parlamente 271 vietą, o neogolstai ir konservatoriai turi 269 vietas. Komunistai šiuose rinkimuose gavo 26 vietas. Likusios 11 vietų turėtų būti pasidalinusios tarp socialistų ir dešiniųjų koalicijos. Nežinomos iš jų dvi užjūrio balsuotojų vietos, kurios turi paaiškėti iki šio savaitgalio.

Sumažėjo prezidento populiarumas

Praėjus mėnesiui po jo didelio laimėjimo, prez. Mitterand nebeapgėję išlaikyti savo populiarumo Socialistų partijoje, nors jis paskutiniuose rinkimuose gavo 54% balsų. Dešinieji šiuo metu taip pat nebegalės reikalauti premjero posto, kaip kad galėjo 1986 m., kai Chirac buvo pakviestas premjeru.

Pagal Prancūzijos konstituciją, premjeras Rocard gali likti premjeru, nebent parlamento dauguma pasisakytų prieš jį. Komunistų blokas pasakė palaiškus premjerą Rocard, bet tik kiekvienu atveju atskirai klausimą sprendžiant, taigi, nepažadėjo visiškų paramos. Komunistų partijos sekr. Georges Marchais, Reuterio pranešimu, aiškiai pasakė neremsias socialistų tose programose, kurios neatitiks Komunistų partijos reikalavimų.

tų Sąjungą. Praeityje demonstracijos būdavo išvaikomos.

„Tassas“ praneša, kad Estijoje įvairiuose miestuose buvo susirinkimai, kuriais buvo paminėtos stalinizmo aukos. Turima žinių, kad ir Vilniuje buvo tūkstančiai susirinkę pareikšti protestą, tačiau nieko plačiau dar nebuvo pranešta.

Išbalansuota politika

Premjeras Rocard pasakė savo kalboje, jog prancūzų tauta savo rinkimais pasakė vyriausybei, kad jie nori išbalansuotos politikos, todėl ir nesuteikė nė vieni partijai daugumos mandato.

Prancūzijos prezidentas Mitterand, kuris jau 40 metų dalyvauja politikoje ir yra laikomas politikos meno žinovu, turi tik du pasirinkimo rezervuarus: centro grupės opozicinę grupę ir kietosios Komunistų partijos grupę, kurios galėtų palaikyti jo politiniusėjimus. Prezidentas turi dirbti su nauju parlamentu bent metus laiko, tačiau jis turi plačias konstitucijose nuskaitas teises, ko neturi parlamentas. Specialiais atvejais Prancūzijos prezidentas gali valdyti kraštą specialiais dekretais.

Kiekvieno atveju, sako prez. Mitterand, prancūzų tauta turi suteikti visą galią vienai kuriai nors partijai. Mažumos kabineto dar nėra buvę penktosios respublikos istorijoje per 30 metų.

Tragiškas 3 lietuvių likimas

Roma. - Užsienio spaudos agentūrų žiniomis, tragiškai pasibaigė trijų jaunų lietuvių bandymas pabėgti į Suomiją. Broliai Mečišlovas ir Gintaras Tarasevičiai ir Ričardas Andrijauskas, kilę iš Kauno, gegužės 25 d. buvo sovietinių sargybinių susekti ir areštuoti Karijose, prie pasienio su Suomija. Pagal turimas informacijas jie buvo tuoj nugalėti ir Leningrado kalinėjami. Spaudos agentūros rašo, kad Mečišlovas ir Gintaras Tarasevičiai ir Ričardas Andrijauskas dalyvavo įvairiose pastaruoju metu Lietuvoje įvykusiose demonstracijose. Jų bandymą pabėgti į Suomiją nulėmė paties vidaus reikalų ministro Žemgilio išpėjimas, kad už jų veiklą jiems grėsia patraukimas teismo atsakomybėn.

- Leningrado Maly teatro gastrolės, kurios turėjo įvykti New Yorke, buvo atšauktos. Teatro kvietėjams trūksta maždaug 200,000 dol., kad galėtų pradėti teatro spektaklius.

- Leningrado Maly teatro gastrolės, kurios turėjo įvykti New Yorke, buvo atšauktos. Teatro kvietėjams trūksta maždaug 200,000 dol., kad galėtų pradėti teatro spektaklius.

- Leningrado Maly teatro gastrolės, kurios turėjo įvykti New Yorke, buvo atšauktos. Teatro kvietėjams trūksta maždaug 200,000 dol., kad galėtų pradėti teatro spektaklius.

TRUMPAI IŠ VISUR

- Baltųjų rūmų štabo viršininkas, arba kaip kitur vadinama, ministeris pirminkas, Howard Baker pranešė, kad nuo liepos 1 d. pasitraukia iš šių pareigų. Baker sako grįšiantį į teisininko profesiją, jei leis laikas, nes jo žmona nuolat serga ir reikalinga jo priežiūra. Tačiau jo prieteliai sostinėje sako, kad Baker nebuvo patenkintas kai kuriais įvykiais vyriausybės darbuose.

- Washingtonė kariniai šaltiniai praneša naują žinią Amerikos erdvės programoje - trūksta kietojo kuro, kuris reikalingas raketų skridimams erdvėje.

-Prancūzija ir Iranas susitarė atnaujinti diplomatinis ryšius, kurie buvo nutraukti prieš pusantų metų.

- Lenkijos pirmas kardinolas Jozef Glemp dalyvauja Vatikano delegacijoje, kuri lanko Kieva, Leningradą ir Vladimirą Rusų Ortodoksų krikščionybės 1,000 m. minėjimuose. Manoma, kad grįždamas kardinolas aplankys Vilnių.

- Sovietų Sąjunga oficialiai atsisakė Amerika, kad 1985 m. buvo nušautas Rytų Vokietijoje amerikietis majoras Arthur Nicholson.

- Atstovų rūmai, turėdami prieš akis lapkričio mėnesio rinkimus, atmetė pasiūlymą pakelti atlyginimus visiems kongresmenams, teisėjams ir kitiems federalinės vyriausybės tarnautojams.

- Japonijos vyriausybė praneša, jog padvigubins paramą atsilikusiems kraštams. Praėjusiais metais Japonija išdalino 7.45 bil. dol. užsienio paramai. Dabar Japonija bus daugiausiai aukojanti pasaulyje valstybė, jau pralenkusi ir Ameriką.

- Varšuvoje pertvarkoma Lenkijos komunistinė vyriausybė. Reformų šalininkai užima raktines pozicijas.

- Chicagoje būtina reikalingas trečias aerodromas, praneša Amerikos Transportacijos departamento sekretorius Jame Burnley.

- Armenijoje buvo nutarta baigti generalinį streiką, kuris buvo apėmęs visą kraštą, praneša sovietų vyriausybės atstovas.

Pirmasis susitikimas Kremliuje

Ukrainoje išliko pagrindžio Bažnyčia

Maskva. - Pirmąjį kartą Michailas Gorbačiovas turėjo pasitarimą su Vatikano Valstybės sekretoriumi kardinolu Agostino Casaroli Kremliuje. Po to abu pareiškė, kad šiuo metu popiežiaus vizitas Sovietų Sąjungoje ir diplomatiniai ryšiai nėra įmanomi.

Kai žurnalistai Gorbačiovo paklausė, ar tikrai yra galimas popiežiaus Jono Pauliaus II vizitas Sovietų Sąjungoje, atsakė, „kad dar prieš tai turi įvykti daug dalykų“. Kardinolas Casaroli pasakė, kad jo susitikimas su Gorbačiovu buvo „draugiškas ir šiltas“. Bet kardinolas papildė: „Mes nieko nekalbėjome apie bet kokius diplomatinis ryšius. Šventojo Tevo pakvietimo klausimas nebuvo iškeltas“. Kardinolas pasakojo, jog „susitikime buvo kalbėta apie katalikų gyvenimą, ko nebuvo galima anksčiau kalbėti, nes nebuvo tiesioginio kontakto. Ši galimybė atsirado dabar.“ Kardinolas neaiškino kaip tie kontaktai bus vystomi ateityje.

Kardinolų pareiškimai

Kard. Casaroli pasakė, kad sovietų oficialių žmonių pareiškimai, jog bus leista daugiau laisvės religijai, yra svarbūs, ypač jei Maskva leis tikintiesiems viešai išpažinti savo

tikėjimą vietoje to, kad iki šiol žmonės tik savo sąžinės viduje tegalėjo tikėti.

Kardinolas Johannes Willebrandts, Vatikano Krikščionių vienybės departamento sekretorius, sakė, atrodo, jog sovietai nori pripažinti, kad pačioje Sovietų Sąjungoje yra religinių grupių, kurios pripažįstamos užsienyje ir galėtų turėti ryšius su juo.

Rusų Ortodoksų Bažnyčia ir kelios kitos religinės grupės yra Sovietų pripažįstamos, bet griežti įstatymai neleidžia jiems atlikti karitatyviųjų darbų. Įstatymai taip pat reikalauja, jog jos būtų užsiregistravusios vyriausybės įstaigose ir, kad draudžiamas religinis auklėjimas. Oficialūs Sovietų Sąjungos pareigūnai ta proga sako, kad yra keičiami įstatymai atsižvelgiant į vykdymus pasikeitimus visame krašte.

Pradžia padaryta

Kardinolas Casaroli, kuris vadovavo Vatikano delegacijai Rusų Ortodoksų Bažnyčios krikščionybės 1,000 metų minėjime, perdavė Gorbačioviui popiežiaus Jono Pauliaus laišką. Kardinolas pasakė, kad popiežiaus pareiškė norą turėti reguliarius kontaktus su Sovietų Sąjungos vyriausybe. Vatikanas taip pat tik bendrais bruožais pareiškė norą skirti vyskupus ir įsteigti kunigų seminariją Ukrainos katalikams.

Sadūnaitėi tarptautinis pripažinimas

Italija. Cascia miesto, centrinėje Italijoje, savivaldybė drauge su Šv. Ritos vienuolija ir turistinė šio regiono organizacija paskyrė Nijolei Sadūnaitėi „tarptautinio pripažinimo šv. Ritos diplomą“. Diplomą paskyrimas buvo iškilmingai paskelbtas Cascia Šv. Ritos bazilikoje gegužės 22 d., dalyvaujant didelei miniai maldininkų. Kartu su Nijole Sadūnaitė „Tarptautinio pripažinimo šv. Ritos diplomu“ buvo įvertintos ir pagerbtos kitos keturios tarptautinėje plotmėje šv. Ritos dorybėmis pasižymėjusios moterys.

Diplomas Nijolei

Visoje Italijoje ir pasaulyje plačiai žinoma šventoji Rita yra gyvenusi penkioliktajame šimtmečiuje. Kaip šeimos motina, o vėliau kaip vienuolė, šventoji Rita yra nesenantis heroiškos ištikimybės moters misijai pasaulyje pavyzdys. Nijolei Sadūnaitėi paskirtame „tarptautinio pripažinimo šv. Ritos“ diplome yra rašoma: „Nijolei Sadūnaitė yra moteris, kuri idėjų ir religijos laisvę gynė, rizikuodama savo pačios laisve, savo veiklą prieš elementariųjų žmogaus teisių pažeidimus ir prieš visokią diskriminaciją remdama vien teisingumu, savo argumentų jėga pakildama virš siaurų dalinių interesų ir atmesdama bet kokią prievartą“.

Pripažinimo diplomą yra išrašytas ant pergamento ir vieno žinomo italų dailininko papuostas.

Pogrindžio Bažnyčia gyva

Associated Press agentūra, pranešdama apie šį įvykį, primena, jog Ukrainos Katalikų Bažnyčia buvo Stalino 1946 m. prievarta įjungta į Rusų Ortodoksų Bažnyčią. Ukrainiečiai tam įjungimui pasipriešino, perėjo į pogrindį ir išliko iki šių dienų. Dar ir šiandien nėra Sovietų vyriausybės pripažįstama ir dėl to veikia nelegaliai. Kardinolas Casaroli ir Willebrandts praėjusį penktadienį susitiko su penkiais ukrainiečių vyskupais ir keliais kunigais.

Rusų Ortodoksų Bažnyčios oficialūs atstovai, kurie yra priešingi Ukrainos Bažnyčios pripažinimui, bet gi šiandien pasakė, kad yra pasiruošę diskutuoti tą klausimą kitą mėnesį Suomijoje.

Vatikano oficialus pareigūnas pasakė, jog Gorbačiovas susitikimo metu perskaitė popiežiaus laišką, kuris buvo rusų kalboje.

Vatikano delegacijos nariai, kokios tokio rango dar nėra buvę Sovietų Sąjungoje, vyks į Kieva, Leningradą ir Vladimirą dalyvauti ten ruošiamose krikščionybės 1,000 metų minėjimo iškilmėse.

KALENDORIUS

Birželio 16 d.: Julija, Benas, Adėlė, Jūra, Aurincas, Tolminas.

Birželio 17 d.: Grigalius, Adolfas, Benilda, Daumantas, Liudgailė.

ORAS

Saulė teka 5:15, leidžiasi 8:27. Temperatūra dieną 73.1, naktį 62.1.

Redaguoja Aleksandras Pakalniškis Jr., P.O. Box 545, North Andover, MA 01845

VEIKLUS VYČIŲ CHORAS CHICAGOJE

1988 m. kovo 27 d. Choras dalyvavo John Fisher bažnyčioje, kur buvo atliekami Septyni Kristaus žodžiai. Kartu dalyvavo ir solistas Algirdas Brazis bei styginis orkestras. Gegužės 8 d. choras atliko meninę programą Lietuvos Kronikos Sąjungos suruošose dviejų, naujai išleistų, Kronikos tomų sutiktuvėse, kurios vyko Jaunimo centro didžiojoje salėje. Choras savo honorarą paauguko Kronikos reikalams.

Gegužės 28 d. choras giedojo lietuvių ir anglų kalbomis šv. Mišias šv. Rene bažnyčioje, choristės Zenos Gallagher sūnaus vestuvėse.

Gegužės 30 d. Choras dalyvavo šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, pamaldose už mirusius giedojo lietuviškas muz. Fausto Strolia Mišias ir kitas giesmes. Vadovavo visų bendrai giedamam Lietuvos himnui ir „Marija, Marija“ prie šv. Kazimiero kapinių steigėjų paminklo vykusiose iškilmėse.

Rugpjūčio 9 ir 11 d. įvyks dvi choro repetitijos „Gintaro“ svetainėje 7:30 v. v. Bus ruošiamasi pasirodymui Illinois valstijos mugėje Springfielde. Choras yra pakviestas atlikti dvi programas rugpjūčio 13 d. Chori vadovauja ilgametis energingas muzikas Faustas Strolia, o choro valdybai pirmininkauja irgi ilgametis choro pirmininkė Estella Rogers, atgaivinus chora po 9 metų pertraukos.

Paskutinė prieš atostogas repetitija buvo gegužės 26 d. Valdyba linki choristams ko smagiausių vasaros atostogų.

Savo choristei Jo Ann Vasilauskas, sukūrusiai šeimą su Jim Vilučiu, choras linki šviesaus šeimyninio gyvenimo. Abu jie priklauso Lietuvos Vyčių 112 kuopai.

RUOŠIASI SEIMUI

Chicagos apskrities vyčiai ruošiasi savo seimui 75 metų

FINANSINĖ PARAMA LIETUVIŠKAI VEIKLAI

Grazų pavyzdį kaip lietuviška finansinė institucija remia lietuvišką veiklą turėjome š.m. gegužės 22 d. federalinės kredito unijos „Kasa“ metiniame susirinkime, įvykusiame Dievo Apvaizdos parapijos kavinėje. „Kasa“, savo metinio susirinkimo proga, įteikė stambias aukas Dievo Apvaizdos parapijai ir „Žiburio“ lituanistinei mokyklai. Kaip paaiškėjo iš finansinės veiklos pranešimo, tai nėra vienkartinis atvejis.

Per aštuonerių metų savo veiklos laikotarpį, „Kasa“ yra paaugūjusi įvairiai lietuviškai veiklai netoli 126,000 dol., o 1987 metais lietuviškiems reikalams, spaudai, radijo valandėms ir jaunimo organizacijoms buvo išdalinta 32,580 dol. Iš stambesnių aukų buvo paminėta 1000 dol. Vasario 16-tos gimnazijai, 2000 dol. Lietuvos Krikšto 600-tų metų sukakties komitetui ir 2000 Jaunimo

sukakčiai paminėti. Seimas įvyks Washington, DC, liepos 27-31 d.

SEKINGAI PABAIGĖ MOKSLĄ

Rita Zakarka, aktyvi 112 kuopos narė, baigė Illinois universitete Chicagoje slaugymo skyrių. Pasižymėjo moksle ir buvo priimta tarptautinės Slaugymo draugijos garbės nare. Ji priklauso Sigma Theta Tau organizacijai. Yra priimta dirbti į Chicagos universiteto ligoninės vėžio ligą sergančių skyrių.

Rita Zakarka

Ji priklauso ir kitoms organizacijoms. Buvo nuvykusi į Australijoje vykusį Lietuvos Jaunimo kongresą, kuriame atstovavo Lietuvos vyčiams. Vyčiai linki jai sėkmės ir laimės naujoje darbovietėje.

VERTINGA DOVANA

Jungtinio choro su solistais A. Braziu, R. Strimaiciu ir Pr. Ragiene kasėdė „Septyni Kristaus žodžiai“ (kartu su orkestru ir vargonais) yra gaunama Slutų „Patria“ ir Vaznelių „International Gifts“ krautuvėse. Tai graži dovana kiekvienai šeimai. Ieškodami kam nors dovanų, prisiminkime šį vertingą Lietuvos Vyčių choro kūrinių.

kongresui Australijoje.

Tai yra įspūdingi skaičiai, verti visų mūsų dėmesio. „Kasos“ skyrius, pradėjęs savo patarNAVIMUS Detroito ir aplinkinių lietuviams prieš dvejus su puse metu, jau sutelkė virš dviejų su puse milijonų kapitalo. Nuo pat pirmos savo veiklos dienos „Kasa“ kiekviena proga labai nuoširdžiai rėmė įvairius lietuviškus renginius, radijo valandėles, jaunimo organizacijas ir suteikė darbus visai eilei lietuvių.

„Kasa“ yra dar labai jauna, daug žadanti institucija. Jos augimas bei didesnės sumos kapitalas užtikrintų dar didesnes palūkanas, ne tik nariams — taupytojams, bet ir visai lietuviškai veiklai.

V. P.

„KASA“ PRANEŠA

Pranešame, kad Detroito lietuvių federalinė kredito unija „Kasa“ bus uždaryta šeštadienį, liepos 3 d., ir pirmadienį, liepos 4 d.

Lietuvos Vyčių choras Chicagoje. I-mos eil. viduryje ilgametis choro vadovas muz. Faustas Strolia. 3-čioji iš k. — choro atgaivintoja ir ilgametė pirmininkė Estelle Rogers.

Nuotr. J. Tamulaučiū

PRIENŲ „ŽIBURIO“ GIMNAZIJOS SUKAKTIS

Šiomet sukanka 70 metų, kai Višakio Rūdos vikaras kun. F. Martišius, gavęs „Žiburio“ Draugijos įgaliojimus, atvyko į Prienus ir čia įsteigė progimnaziją, kuri vėliau išaugo į 8 klasių gimnaziją. Jis važinėjo po parapijas, bažnyčiose sakdamas pamokslus ir ragindamas tėvus leisti savo vaikus į šią mokyklą, kartu kviesdamas ją finansuoti. Remti, kad galėtų įsigyti savus namus, nes plėstis gimnazijai tinkamų patalpų nebuvo. 1918 m. progimnazija buvo atidaryta. Pirmaisiais metais veikė I ir II klasės.

Gimnazijos pastatui vietą kun. F. Martišius parinko prie Nemuno ant kalnelio, netoli klebonijos ir bažnyčios, kur kadaise buvo senos kapinės. Vykstant statybai ir kasant žemę, dar buvo randama žmonių griaučių. Dėl to buvo nepatenkintų dėl gimnazijos statybai parinktos vietos. Bet kilnus tikslas, kuriam šis pastatas buvo skirtas (jaunimo mokslinimui ir auklėjimui) statybą pateisino.

1920 m. rudenį mokslas prasidėjo naujai statomuose gimnazijai namuose, kur veikė keturios klasės. Galutinai statyba buvo baigta 1924 m. Tai buvo dviejų aukštų medinis namas, kurio pirmame aukšte gyveno sargas, buvo keturios klasės ir erdvi su scena salė, antrame aukšte — kitos keturios klasės, mokytojų kambarys su raštine, o pastogėje — direktoriaus butas ir patalpos, kuriose baigiantieji gimnaziją laikydavo išleidžiamuosius egzaminus.

Pirmoji gimnazijos laida išėjo 1925 m. Šios laidos abiturientas I. Skirgaudas prisimena: „Pirmaisiais mokslo metais mūsų klaseje buvo 40 mokinių. Baigė gimnaziją 19. Dešimtis ten likusių 1975 m. liepos 4 d. buvo susirinkę atžymėti gimnazijos baigimo 50 metų sukaktį. Keturi karo audrą išblaškėti pasaulyje, o kitų 5 likimas nežinomas“.

Mokslų lygis gimnazijoje buvo aukštas, auklėjimas pavyzdin-gas, drausmė gana griežta. Dėl karo mato į gimnaziją šalia stojančių jaunesnių mokinių buvo ir gerokai paaugusių, kurių ne visi norėjo pasiduoti gimnazijos nustatytai drausmei. Gimnazijos direktorius ir mokytojai dažnai lankydavosi mokinių butuose ir juos kontroliuodavo. Nesilaikantiems drausmės buvo mazinamas elgesio pažymys arba jie buvo šalinami iš gimnazijos. Kartais būdavo išduodamas pažymėjimas nesumažinant elgesio pažymio, tik su sąlyga, kad mokinys persikeltų į kitą gimnaziją. Taip buvo pasielgta su vienu, apie kurį visi kalbėjo, kad direktorius jį radęs

pasislėpusį po merginos lova... Be kun. direkt. Martišiaus mano laikais, kai lankiau gimnaziją, dar du mokytojai buvo kungai: A. Astrauskas ir J. Luc-kus. Bet ir kitus mokytojus direktorius pasirinkdamas žiūrėjo, kad jie būtų praktikuojantys katalikai. Jei kuris buvo liberališkesnis, pažiūrų, turėjo prisitaikyti prie katalikiškos gimnazijos dvasios. Mokytojų santykiai su mokiniais buvo oficialūs, tik vėliau atėjus į gimnaziją dirbti jaunesniems mokytojams, jau išėjusiems aukštąjį mokslą Lietuvos universitete (J. Eidukevičiui, I. Saudargui, S. Barzdukui ir kt.) santykiai su vyresniųjų klasių mokiniais tapo draugiškesni, o ir pats direktorius baigiantiems gimnaziją nebuvo toks griežtas.

P. Stravinskas, šios gimnazijos II laidos abiturientas, gavęs atestatą 1926 m., savo prisiminimuose sako: „Prienu „Žiburio“ gimnazija, kurioje mokiausi nuo pat pirmos klasės iki aštuntos, buvo katalikiško mokyimo ir auklėjimo. Jos direktorius kun. F. Martišius buvo visa širdimi mokiniams atsidavęs, tiksliai gal kiek nepedagogiškai griežtas. Ypač žiūrėjo mokinių moralės. Kontroluodavo mokinių lankymąsi pas mergaites pasidraugavimo tikslais, dabodamas net ir berniukų šokus su mergaitėmis šokių vakarėliuose. Jei kuris mokinis šokdavo su mergaitėmis, jo nuomone, nepadoriai, tai gaudavo jo pastabą, kartais net ir viešą“.

1928 m. gimnazija iškilmingai atžymėjo dešimties metų sukaktį. Jos steigėjas ir direktorius kun. Martišius už nuopelnus gimnazijai buvo pakeltas kanau-ninku, o Lietuvos vyriausybė apdovanojo jį DLK Gedimino III laipsnio ordinu.

Per visą Nepriklausomybės laikotarpį gimnazija išleido 16 laidų su daugiau kaip 300 abiturientų, kurie dažniausiai baigė aukštuosius mokslus, pasižymėjo įvairiose srityse kaip inžinieriai, gydytojai, kunigai, teisininkai, ekonomistai, mokytojai ir kitų profesijų žmonės.

Gimnazija buvo svarbus apylinkės kultūros židinys, nes čia koncentravosi visos visuomeninės gyvenimas. Gimnazijos salėje vyko organizacijų susirinkimai, suvažiavimai, koncertai, vaidinimai, nes tuo laiku tik gimnazija turėjo salę su scena.

Gimnazijos direktorius kan. Martišius buvo užsivedęs prie Balbieriškio pento penkių hektarų medelėnų. Jis gimnazijoje buvo įvedęs sodininkystės privalomas pamokas su teorija ir praktika medelyne. Mokiniai su kastuvais ir vykdamo į medelėnų tinkamų darbui drabužių ir apavų, kai kurie tuo buvo nepatenkinti ir tai išreikšdavo

daina: „Aš pas savo tėtušėlį darbelių nedirbau“... Medelyne buvo pastatytas mokiniams bendrabutis.

1940 m. užėmus Lietuvą raudonajai armijai, „Žiburio“ gimnazija buvo paversta vidurine mokykla, o jos direktorius, kaip kunigas, atleistas iš pareigų. Tada jis talkino Prienu parapijai. Kai kilo karas ir rusai buvo nustumti į rytus, jis vėl grįžo ir vadovavo gimnazijai. Bet nauji okupantai darė įvairias kliūtis, mėginami vyresnio amžiaus mokinius mobilizuoti ir Reicho darbo tarnybą. Direktorių labai paveikė ir nacių vykdomas žydų šaudymas, nes jų tarpe buvo ir daugelis jo gimnazijos žydų tautybės mokinių.

1944 m. frontui stumiantis iš rytų į vakarus, J. Mikailos gautomis iš Lietuvos žiniomis, direktorius niekur nesitraukė, bet, apsigyvenęs netoli gimnazijos bunkeryje, saugojo gimnazijos pastatą nuo gaisro ir mokyklos inventorių nuo sumainimo ir išgrobstymo. 1945 m. rudenį kan. Martišius vėl buvo paversta laikinai eiti direktoriaus pareigas ir sudaryti mokytojų kolektyvą, kad mokslas prasidėtų normaliai. Bet greitai jis buvo iš pareigų atleistas ir vėl darbovosi Prienu parapijoje. Mirus šios parapijos klebonui kun. J. Valaičiui, 1946 m. gruodžio 17 jis buvo paskirtas parapijos klebonu. Iš čia perkeltas klebonu į Simną. Ten gi, susilpnėjęs sveikatai, atsisakė klebono pareigų ir liko altarišta. Čia mirė 1955 m. gruodžio 30 d. Atvežtas ir palaidotas Prienu kapinėse.

1954 m. Prienuose buvo didelės gaisras — sudegė daugybė namų, daugiausia mediniai. Didelėmis pastangomis bažnyčia buvo nuo gaisro apginta. Išliko ir netoli buvusi gimnazija. Bet 1956 m. birželio 11 d. dėl nežinomų priežasčių sudegė gimnazijos pastatas. Dabar aikštelė, kurioje stovėjo gimnazija, stovi tuščia ir apleista. Išliko ir netoli buvusi gimnazija. „Džiaugiamės, kad mūsų direktoriui neteko pačiam šio širdies skausmo patirti“. Vietą, kur stovėjo gimnazija, manoma atitinkamai apipavidalinti, kad ji primintų, jog čia kadaise buvo žymus kultūros židinys.

Nuo 1960 m. senieji Prienu kapinės buvo įsteigtos dešinia-me Nemuno krante prie pento, einančio nuo Prienu į Birštoną, kur kadaise buvo Škevonų kaimas. Čia palaidoti daugelis buvusių gimnazijos mokytojų: kun. J. Luckus, C. Pšemeneckis, Laputaite-Andrašiūnienė, Žagrakaliai, Rasimavičius ir kiti.

Buvę kan. F. Martišiaus auklėtiniai stengiasi jo palaukus iš senųjų kapinių perkelti į Prienu bažnyčios šventorių, nes jis, kaip rašoma laiške, yra nusipelnęs, kad būtų palaidotas labiausiai žmonių lankomoje vietoje. Taip pat iš gautų buvusių Prienu gimnazijos auklė-

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL

Subscription Rates: \$60.00. Foreign countries \$60.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytos adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Kanadoje (U.S.A.) dol.	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Užsienyje	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Savaitinis (šešt. pried.)	\$35.00	\$20.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuojūra. Nesnaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatka. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

tinų laiškų matyti, kad jie ten planuoja atžymėti gimnazijos 70 metų sukaktį, iškeliant jos reikšmę auklėjimui ir tuo pačiu visai tautai.

Ig. Medziukas

CHICAGOS DEFICITAS

Numatoma, kad Chicago šiemet gali turėti 100 mil. dol. deficito. Gali būti pakelti mokesčiai už nuosavybes.

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBE — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBE — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBE — AKIŲ LIGOS
2655 W. 69 St.
Tel. 776-9691

pirm. 12-2 v. p.p.; treč. 12-2 v. p.p.
penkt.: 1-3 v. p.p.

3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101

Valandos pagal susitarimą

Kabineto tel. — 582-0221

DR. JANINĄ JAKŠEVIČIUS

VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Ne chirurginis išsiplėsių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalai esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: Olympe 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS

KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabinete perėmė

DR. S. LAL

SPECIALYBE — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-3348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAZEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

DR. LINAS A. SIDRYS

AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Pirma trečd. nuo 2 iki 5 v.v.
Ketvirt. nuo 10 v.r. iki 6 v.v.
Susitarimui skambinti 436-5566

CHICAGOS DEFICITAS

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Ne chirurginis išsiplėsių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalai esant atvažiuoju ir į namus

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Ne chirurginis išsiplėsių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalai esant atvažiuoju ir į namus

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Ne chirurginis išsiplėsių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalai esant atvažiuoju ir į namus

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Ne chirurginis išsiplėsių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalai esant atvažiuoju ir į namus

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Ne chirurginis išsiplėsių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalai esant atvažiuoju ir į namus

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Ne chirurginis išsiplėsių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalai esant atvažiuoju ir į namus

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Ne chirurginis išsiplėsių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalai esant atvažiuoju ir į namus

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Ne chirurginis išsiplėsių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalai esant atvažiuoju ir į namus

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Ne chirurginis išsiplėsių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalai esant atvažiuoju ir į namus

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Ne chirurginis išsiplėsių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalai esant atvažiuoju ir į namus

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Ne chirurginis išsiplėsių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalai esant atvažiuoju ir į namus

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Ne chirurginis išsiplėsių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalai esant atvažiuoju ir į namus

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Ne chirurginis išsiplėsių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalai esant atvažiuoju ir į namus

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Ne chirurginis išsiplėsių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalai esant atvažiuoju ir į namus

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Amerikos parama

IZRAELIUI

Daug milijonų dolerių Amerikai išleidžia paramai įvairių atsilikusių, silpnųjų kraštų. Kai Sovietų Sąjunga daugiausia gabena granatas, šautuvus, kulkosvaidžius ir kitą karinę medžiagą įvairiems sukilėliams prieš teisėtą, dažnai demokratinę vyriausybę, tai Amerika rūpinasi pakelti krašto ūkį, gelbėti pašlijusius finansus padėti trečiojo pasaulio žmonėms apsirūpinti reikalingiausiais įrengimais.

Bet proporcingai daugiausia paramos iš JAV gauna Izraelis. Žinoma, tai svarbi, Amerikai palanki demokratinė valstybė Artimuosiuose Rytuose, kur arti žibalo šaltiniai, gyvybiški vakariečių ūkiui, bet taip pat šiame reikale daug reikiama, kad JAV-se yra stipri žydų kilmės bendruomenė. Pasiteiravus Izraelio konsulate, teko patirti, kad Izraelyje yra 4.3 mil. gyventojų, o JAV-se žydų yra net penki milijonai ir jie čia įtakingi: stiprūs televizijoje ir radijo stotyse, tvirtai įleidę šaknis spaudoje, todėl jie nemažai paveikia, kad parama Izraeliui būna stambi.

Antikomunistinis rusų laikraštis JAV-se „Novoje Russkoje Slovo“ išspausdino specialią Simon Čertoko studiją: „Kiek Izraelis kainuoja Jungtinėms Amerikos Valstybėms“. Čia pažymima, kad JAV biudžete yra specialus skyrius: „Parama užsienio valstybėms“ ir kad didžiausios sumos tame padalinyje yra pagalba Izraeliui. Amerikos parama padeda Izraeliui išvystyti savo gynybos pasirošimus ir palaikyti aukštą gyvenimo lygį. Centrinis statistikos biuras ir Izraelio valstybės bankas neseniai paskelbė, kad 1987 m. JAV parama Izraeliui siekė tris milijardus dolerių, tačiau tais metais Izraelis JAV-bėms išmokėjo ankstyvesnių skolų daugiau kaip milijardą dolerių. Amerikos parama 1987 m. pasiskirstė maždaug taip: 1.8 milijardo ekonominė paramai ir 1.8 milijardo dolerių gynybos reikalams. Izraelis ne taip seniai patvirtino savo 1988-1989 finansinių metų biudžetą, kuris siekia 35 milijardus dolerių. Jų finansiniai metai prasideda balandžio 1 d. Beveik pusė biudžeto (49%) eina mokesčių vėlavimams ir užsienio paskolų. Kita didelė suma – net 9 milijardai dolerių, yra skiriama ginklavimuisi. Amerikos įnašai sudaro apie 8% viso Izraelio biudžeto.

Tačiau Izraelio gynybos išlaidas Amerika apmoka ketvirtadalį sumų, kurias Izraelis skiria savo armijos išlaikymui. Izraelis aiškinasi, kad jiems reikia atsispirti prieš pavojų iš arabų, kurių ne vienas kraštas gauna karinę paramą iš Sovietų Sąjungos. Amerikos parama Izraeliui prasidėjo 1949 metais. Per pirmus 14 metų ji buvo nežymi – keliasdešimt milijonų dolerių per metus. Tai daugiausia ūkinė parama, vykdančią vadinamą Maršalo planą. Paramos kokybė ir kiekis augo. Jau 1963 m. Amerika į Izraelį pasiuntė savo raketas, 1984 m. ten nuėjo amerikiečių Paton tankai, o vėliau Izraelis gavo ir žymų kiekį JAV gynybos lėšų. 1971 m. Izraelis savo kariniais reikalais iš JAV gavo paskolos 540 mil. dolerių, o 1972 ir 1973 m. ta suma pakilo iki 607.5 mil. dolerių kasmet, o Izraelio karo metais 1973 m. parama išaugo iki 982.7 mil. dolerių. Šalia to Izraeliui buvo pervesta ginklų pristatymui laivų už pusantro milijardo dolerių. Paramos suma augo, kol 1983 m. pasiekė jau apie 3 milijardus dolerių.

Dabartiniam JAV biudžete numatyta iš viso užsienio valstybėms skirti 14.3 milijardus dolerių. Iš tos sumos Izraeliui skiriama beveik 20%. Antroje vietoje Egiptas, gaunąs apie pustrėčio milijardo dolerių. Izraelis gauna JAV paramos 11 kartų daugiau negu Indija ir 15 kartų daugiau negu Indonezija. Kiekvienas JAV gyventojas Izraelio paramai mokesčiais turi skirti apie 8 dol. metuose. Žinoma, Izraelis nemažai pasitarnauja ir JAV saugumo reikalams. Amerika savo igulų išlaikymui Europoje turi kasmet išleisti apie šimtą milijonų dolerių. Ten yra apie 350,000 Amerikos karių. Apie 100,000 JAV karių yra Tolimuosiuose Rytuose ir jų išlaikymas per metus kainuoja apie 38 milijardus dolerių. Artimuosiuose Rytuose JAV karinės išlaidos proporcingai mažesnės, pasitinkint Izraelio gynybos jėgų įnašą.

Izraelis net ketvirtadalį savo biudžeto turi skirti gynybai, kai Amerikai užtenka kelių procentų. Ir žmonėmis Izraelio įnašas didelis: per savo penkis karus Izraelis prarado apie 40,000 jaunų gyvybių. Izraelis išskeldamas savo nuopelnus kartoja, kad amerikiečiams teko trauktis iš Vietnamo, reikėjo trauktis ir iš Irano, o amerikiečiams palankus Izraelis atlaiko pozicijas Artimuosiuose Rytuose. Izraelis pabrėžia, kad Amerika visada juo galinti pasitiktėti.

Izraelis garsinasi, kad nemažai Amerikai pasitarnauja žvalgybos reikaluose. Izraelis aprūpino vakariečiams pavyzdžius ir Sovietų MIG-21, su kuriu vakarai nebuvo reikiamai susipažinę. Parūpino pavyzdžius raketų SAM-6 ir tankų T-72, kuriuos paėmė kare su arabais.

Neginčijant Izraelio svarbos vakarams, visgi dar reikia prisiminti, kad Izraelis, šalia JAV paramos, labai daug gauna privačių paskolų ir paramos iš JAV gyventojų, visų pirma iš čia įsikūrusių žydų. Vien iš žydų šalties centrinio fondo Izraelis 1987 m. gavo apie 300 mil. dol. Taigi JAV parama Izraeliui yra gyvybinis reikalas. Del viso to Izraelio vyriausybė turėtų parodyti daugiau sukalbamumo JAV Valstybės sekretoriaus Shultzto planams užtikrinti taiką Artimuosiuose Rytuose. Izraelis negali nepaisyti ir arabų teisių. Palestinos arabų, esančių taip gausiam skaičiuje už savo buvusios gimtinės ribų, reikalavimai leisti jiems sudaryti savą nepriklausomą valstybę, negalima palikti negirdomis. Iš Palestinos išblokti arabai turi teisę susilaukti laisvo ir nepriklausomo gyvenimo. Reikia laukti didesnio Izraelio kooperavimo su JAV tos rūšies pasiūlymais.

Kai žydai susilaukia tiek prielankumo iš Amerikos, reikia laukti, kad žydai rodytų daugiau supratimo ir kai kurių Amerikos piliečių padėčiai. Dabar žydai turi didelę įtaką OSI įstaigoje, bet kai ši įstaiga kelia bylas prieš Amerikos piliečius, net panaudoja liudijimus Sovietų Sąjungos, kuri vykdo tokias pat neteisybes, kaip naciai, tai jau netvarka. OSI turi nutraukti bendradarbiavimą su sovietinėmis įstaigomis, keliant bylas prieš Amerikos piliečius. Jei kas buvo kaltas, tėsprendžia tai Amerikos kriminaliniai teismai pagal demokratinę šio krašto teismų sistemą, neieškant paramos iš raudonųjų nacių – komunistinių įstaigų.

Juoz. Pr.

PRAVERIA DURIS LIETUVIAMS

A. MASIONIS

Rašant apie Amerikos lietuvių klubo veiklą, reikia dar paminėti, kas vyksta „lietuvių sektoriuje“ patioje kolegijoje. Čia mėginama vis daugiau ir daugiau išsiplėsti. Sykį įkėlus ten koją, reikia išsilaikyti ir tos galimybės neprarasti. Užtat Elzbieta sugalvoja toki naują dalyką: įvesti vakariniuose kursuose tautinių šokių pamokas. Sako, jei yra baletu pamokos, tai, jos manymu, kodėl negali būti tautinių šokių pamokos. Ji man pasakė, kad tuo reikalu ji jau kalbėjusi su Linda Lower, programų tvarkytoja, ir ana atsakiusi, kad jokių kliūčių nebūtų, jei tik būtų surasta tų šokių instruktorė. Tad Elzbieta ir užėjo man pareigą tą instruktorę surasti. Dabar instruktorė jau surasta ir pristatyta Community Service Programs programų tvarkytojai. Tikimės, kad rudens semestre jau būsimieji kolegijoje du lietuviai dėsytiniai. Tarp kitko ta kandidatė yra Emilija Sadonienė. Ji yra baigusi Jersey City State College, valdanti akordeoną ir buvusi Liepsnos šokėjų grupės akompanuotoja. Žodžiu, ji galės ne tik šokių mokyti, bet duoti jiems ir muziką.

Ir tai dar ne viskas. Kad plėstis, tai plėstis. Toje kolegijoje esu dėstęs jau tris kursus po šešias savaites: praėjusių metų rudens semestre – Lietuvos geografiją, istoriją ir kultūrą, šių metų pavasarį semestre – Lietuvos istoriją iki 1940 metų, t.y., iki nepriklausomybės pradžios, o paskui dar grynai lietuvių kalbos kursą, kurį užbaigėme gegužės 2 d. Su lituanistikos kursais esame toje kolegijoje jau taip įsipilietinę, kad naujam kursui pradėti nereikia įteikti jokio prašymo. Dar paskutiniu kursu neužbaigęs, Linda Lower jau man skambino, užklaudama, koki kursą aš norėčiau dėstyti ateinančio rudens semestre, nes jie daro planus jau iš anksto, kadangi programų darymas ir jų atspausdinimas užima nemažai laiko. Ji taip samprota: jei dar yra kas likę iš Lietuvos istorijos, tai reikėtų ją užbaigti. Ir klausė, ar užtektų tam reikalui keturių sesijų, t.y., keturių vakarų po dvi valandas. Atsakiau, kad su nepriklausomybės pradžiomis Lietuvos istorija nesibaigė, kad po to sekė vokiečių ir sovietų okupacijos ir paskutinė yra užtrukusi net 45 metus. Tai naujausias Lietuvos istorijos laikotarpis, kurį ameri-

kiečiai pavadintų „contemporary society“. Tai laikotarpis, kuriam nušviesti reikėtų pilno šešių savaitių kurso. Toks buvo mano pageidavimas. Kiek to laiko bus man duota, Linda Lower iš karto man neatsakė.

Paskui dar paaiškinau jai raštu, kad esu atsisakęs savo lietuvių kalbos kurso klausytojų, kiek iš jų norėtų tęsti lietuvių kalbos kursą toliau, ir iš 30 klausytojų 21 norėjo mokytis lietuvių kalbos toliau. Be to, dar pridėjau, kad susidomėjimas šiuo kursu buvo gana didelis (Elzbieta man sakė, kad buvo daugiau kaip 30 norinčių ne tik į šitą, bet ir į kitus lituanistikos kursus patekti, bet daugiau, kaip 30 į klasę nepriėmė), tad bus dar nemaža norinčių pradėti lietuvių kalbos kursą nuo pradžios. Vadinais, būtų ne pro šalį turėti du lietuvių kalbos kursus: pradedančių ir antrakursių. Aiškinau jai, kad visų trijų kursų aš vienas jau neaprepiu, bet galėčiau paimti abu lietuvių kalbos kursus, o istorijai lengvai surasčiau kitą kompetentingą dėstytoją. Čia turėjau galvoje Aldoną Noakaitę-Pintsch, Lietuvių moterų klubų c. v. b. pirmininkę ir Maironio lituanistikos mokyklos Brooklyne mokytoją, kuri man vieną kartą užsiminė, kad ligos ar kokių kitų atvejų ji mielai galėtų mane kolegijoje pavaduoti. O Aldona čia labai tiktų, nes ji yra baigusi Rutgers universitetą su Master's degree ir turi gerą stažą, nes ji yra dėsčiusi Somerset kolegijoje ir ten turėjusi net tenurę. Žinoma, prieš tai atsisakiau Aldonos, ar ji sutiktų šioje kolegijoje tokius trumpus kursus dėstyti. Jai sutikus, nusiučiau Lindai Lower jos adresą ir telefoną ir paprašiau ją pačią su Aldona susitarti.

Štai, kas vyksta County College of Morris. Jei viskas gerai išdėg, tai per metus laiko šioje kolegijoje, kurioje nebuvo jokio kurso apie Lietuvą, bus, ko gero, atsiradę net trys lituanistikos kursai su trimis dėstytojais, apie ką nesvajojau nė pati Elzbieta, viso to organizatorė.

Čia reikia pridurti keletą žodžių apie pačius kursų klausytojus. Visų iki šiol turėtų kursų klausytojai buvo nepaprastai imlūs. Be to, kokią tik mokslo priemonę jiems parodydavau ar pasiūlydavau, jie tuoj užsisakydavo. Visi užsisakė kalbinių Dambriūno, Klimo ir Schmalstiego parašytą ir pranciškonų išleistą knygą „Introduction to modern Lithuanian“ ir dauguma nusipirko taip pat prie tos knygos išleistas magnetofonines kasetes, kurios vienos kainuoja 22 dol. Kadangi dauguma iš lietuvių kalbos klases nelankė pirmo istorijos kurso, visi užsisakė dr. J. Končiaus „History of Lithuania“. Su tokiais žmonėmis dirbti yra vienas malonumas.

Kas vyksta tų žmonių, imančių lituanistikos kursų, sąžinėje, parodo kad ir toks pavyzdys. Vienas jau gerokai pagyvenęs kursantas pasipasakojo man, kad jis turi 6 vaikus. Visi baigę mokslus. Jaučiausia duktė jau gydytoja. Kai jis per vieną savo šeimos subvymą pasipasakojo vaikams Lietuvos istorijos ir apie lietuvių kalbos kursą, kuriuos jis pats lankęs (nors jis dar neblogai pakalba lietuviškai), vaikai pradėjo jam išmėtinėti, kodėl jis jų nešmokes lietuviškai. „Kad mano sąžinė būtų ramesnė“, kalbėjo jis, „norėčiau aš jiems bent dabar padovanoti po Lietuvos istorijos ir po lietuvių kalbos knygą“. Jis pats tas knygas jau buvo užsisakęs ir vartojo, tad dabar užsakiau 12 tų knygų jo vaikams, iš viso už 72 dol. Bet to, jis dar paklausė mane, kaip taisyklingai lietuviškai būtų „Do not forget your heritage“, nes jis norėtų įrašyti tuos žodžius kiekvienam savo vaikui į jam dedikuojamą knygą.

Baigdamas norėčiau pridėti dar vieną įdomų dalyką iš antrojo istorijos kurso. Paprastai, pradėdamas naują kursą, išdalinu studentams korteles ir paprašau juos įrašyti savo pavardę, kilmę, išsilavinimą ir profesiją. Įdomu žinoti kilmę, nes iš pavardžių negalima jų kilmės atpažinti, ypač trečiosios kartos lietuvių, kurių labai retas tėvas yra lietuvis. Besaktydamas tas kortsė, radau, kad viena kursantė, kurios pavardė buvo nelietuviška, bet, kaip ji užrašė, jos tėvai turį giminių, kurie gyvenę ir tebe gyvenę „in Vilnius“ ir ji planuojanti juos aplankyti. Dėlto ji yra užsirašiusi į šį kursą, kad daugiau susipažintų su Lietuvos istorija. Jinai atkreipė mano dėmesį, kadangi labai atidžiai klausė mano paskaitų ir labai uoliai viską užsirašinėjo. Tad antrą vakarą, pabaigęs savo

paskaitą, užkalbinau ją kaip lietuvių kilmės klausytoją, manydamas, kad jos tėvas, greičiausiai, yra vokiečių, nes pavardė atrodė vokiška, o motina lietuvi. Tačiau, užsiminus apie jos kilmę, ji trumpai drūtai atsakė: „No, I am Jewish“.

Ir šita žydaite, Ronnie Ruslander, paskutinį vakarą padarė visam mūsų istorijos kursui nepaprastą ir niekad nelauktą staigmeną. Prieš paskutinį vakarą ji mane paklausė, ar galinti į paskutinę paskaitą atsivesti ir savo tėvą. Pasakiau, žinoma, kad gali. Ir tik pamatęs juos abu ateinant, supratau, kodėl ji norėjo ateiti su tėvu. Nagi, prasidaro klases dursys, ir įeina abu kažką nešini. Jisai padeda ant stalo milžinišką tortą, o jinai pastato krepšį su didžiausiais buteliais įvairių sodžių. Paskui dar atneša stiklus, lėkšteles, šakutes, peilį ir servetėles. To negana. Kai atidengia tą tortą, skaitome ant jo įrašą „Hurrah Lithuanian!“ (Valio Lietuviai).

Viską išdėdėję, Ronnie pasakė: „Čia bus po paskaitos pasivašininimui“. Na, ir vašininomės! Visa klasė (tą vakarą buvo atėję 23 klausytojai) valgėme ir gėrėme, ir visko dar apie pusę liko. Kai aš jiems savo ir klases vardu už tas vaišes padėkojau, Ronnie pasakė, kad jai mano paskaitos labai patikė, ir ji šitokių pavaišinimų norėjo už tai atsidėkoti.

Besivašindami pasikalbėjome su tėvu. Jis gimęs Lazdijuose, gyvenęs dar Rudaminai ir Slavutuose ir 1938 metais atvykęs į Ameriką. Kalbėjomes lietuviškai. Jo lietuvių kalba buvo gana taisyklinga, tik kalbėjo iš lėto, pagalvodamas, nes tiek daug metų buvo šia kalba neturėjęs su kuo kalbėti.

Visai baigdamas, dar norėčiau apeliuoti ypač į mūsų viduriniųjų kartą, kuri dar moka gerai lietuviškai ir dar geriau angliskai, kad šitokias progas, kurias aš čia paminėjau, išnaudotų, ypač, kad taip lengva į County ar Community colleges su įvairiais kursais įeiti. Ko svarbiausiai reikia, tai dėstytojo. Tokį atradus, jau nėra jokios problemos su administracija del kursų susitarti. Tad suinteresuotiems linkiu geriausios sėkmės įeiti į tokias kolegijas ir per jas atgaivinti ir išplėsti lietuvišką veiklą.

POST SCRIPTUM

Jau išsiuntęs šį straipsnį Draugui, gavau labai įdomų laišką. Laiško siuntėja nežinojo

mano adreso, tad pasiuntė jį į Country College of Morris, užrašiusi „Lietuvių kalbos mokytojo dėmesui“. Laiškas rašytas angliskai. Lietuviškai jo turinys yra toks:

„Mielas lietuvių kalbos mokytojai, ačiū Jums už lietuvių kalbos mokymą! Ar negalėtumėte Jūs dėstyti lietuvių kalbą ir Somerset Community College (dabar jau pavadintoje Raritan Valley College)?“

Čia būtų trys, kurie tikrai tą kursą lankytų! (Mano anyta, kurios tėvai atvyko iš Lietuvos, jos sūnus, kuris laiko save lietuviu, nors jos pavardė yra McGrath, iš aš pati, jos sūnaus žmona, kuri kalba vokiškai).

Šioje apylinkėje yra dar ir daugiau lietuvių. Aš tikiu, kad Jūs turėtumėte ir čia labai daug lankytojų, kaip esate turėję Morristown kolegijoje, kur daugelis, kaip ir mes patys, negalėjo patekti į Jūsų klasę, nes ji jau buvo pilna. (Mano pabr., A.M.)

Ačiū Jums už galimą apsisprendimą dėstyti Raritan Valley Community College. Mes būtume labai dėkingi už lietuvių kalbos pamokas šioje mūsų kolegijoje!“

Pabaigoje ji duoda dar du savo kolegijos telefonus ir pasirašo: Mary von Ville McGrath

Šis laiškas atėjo man tarytum mano užsakytas. Savo straipsniuose ir anksčiau ir dabar esu įtaigavęs mūsų lietuviškąją inteligentiją, mokančią abi kalbas, nedelsiant pradėti veiklą šioje srityje. Matote, kaip nuodėrdiai rašo šį moteris, kuri yra net ne lietuvių kilmės, bet kuri irgi nori pramokti ir lietuvių kalbos ir daugiau sužinoti apie Lietuvą. New Jersey nėra vienintelė valstija čia Amerikoje, kur yra tokie žmoniai, siekiančių tokio Lietuvos pažinimo. Kai aš šiai moteriai pasakmbinau, atsakėdama į jos laišką, ji labai domėjosi, ar yra lietuviškų organizacijų, kokios jos yra. Labai nužūgo, kai pažadėjau nusiųsti jai spaudos apie Lietuvą anglų kalba ir užkviečiau ją į Šiaurės New Jersey klubo susirinkimą, kuris įvyks gegužės 24 d. Morristown kolegijoje. Pasakiau, kad ji ten sužinos apie viską, kas jai rūpi, ir susitiks su Elzbieta Tamulaityte-DiAndriole, klubo pirmininke, kuri ją apšviės, kaip galima lituanistikos kursą įsteigti jos kolegijoje.

Kad tokie kursai ten bus įvesti, visai neabejoju, nes jau suradau jai būsimą tų kursų vadovą. Kadangi Aldona Noa-

(Nukelta į 4 psl.)

DIENAI RIEDANT VAKAROP

VLADAS RAMOJUS

8 Maisto, kaip atrodo, nepritrūksta, nes Mikutienė su šeimininke iš virtuvės vis gabena naujus blūdus su skaniais kvepiančiais kaimiškais kopūstais, barščiais, o kai šilti orai, pagamina ir šaltibarščius su šviežiomis, iš nuosavo daržo prikastomis bulvėmis. Šalia jautienos, kiaulienos ir paukštienos, žinoma, užsilikusios nuo žiemos ir gerokai įsūdotos, ant stalo dažnai atsiranda kugelis su spirgučiais ar blynai su grietine. Penktadieniais, kai tais laikais pasninkų buvo griežtai laikomasi, atsiradavo ant stalo ir žuvies, pagautos tame pačiame vasarvietės krantus skalaujant Harrisvilles ežere. Žinoma, tikroji žvejyba čia vyksta tada, kai vasarotojai dar nesuvažiavę ar jau išvažinėję.

Maisto čia tikrai iki soties. Ir vaikai patenkinti ir mes, vyresnieji. Ypač kai šeimininkaudavo tokia inteligentė moteris, kaip Stasė Kursienė. Po pirmosios vakarienės dėkojau J. Janušaičiui ir kitiems, spaudoje atostogoms šią vietą rekomendavusiems. Juk nesvarbu, kad ir tvarte ant šieno teks nakti, kitą praleisti. Antra vertus, matom, kad sodybą supančio sodo vidury stovi vadinamas „Baltasis namas“, įrengtas vasarą ir žiemą gyventi, ir jį patenka tik išrinktieji vasarotojai. Jei dažnai čia atvažiuosim vasaroti, tai gal ir mes kada nors pateksim į vadinamus „Baltuosius rūmus“.

Po vakarienės keliolika minučių atsipūsus, Jonas Kelečius su kitais jau organizuoja orinio žaidimą.

Dvylika vyrų ir moterų dviems komandoms sudaryti bemačiant atsiranda. Čia pat pievoje įrengta šokių tokia aikštė orinui žaisti su pakabintu sudrėkusiu tinklu, kurį būtinai reikia prieš kiekvieną žaidimą iš naujo ištempti.

Pasirodo, kad žaidėjų vasarotojų tarpe yra neblogo, ir tinklinis esant gražiam orui nusitęsia iki poros valandų, kol visiškai išsiekioja jėgos. Nors ilgesni laiką buvau tinklinio nežaidęs, bet prie jo greit pripratau ir buvau pusėtinai žaidėjas, nors tokiems vilkams, kaip Aleksas Lauraitis ar Jonas Kelečius nebandyčiau prilygti. Mums žaidžiant stebėdavo ir būrys žiūrovų, nes kitokių pramogų čia ramioje provincijoje nelabai būdavo. Jas norint surasti, reikėdavo jau su automobiliu išvažiuoti. Į tokias vietas dar pakeliausim.

Vaikams didžiausią pramogą suteikdavo Tonis Mikutis su savoju traktorium. Būdavo po vakarienės Mikutis prie traktoriaus prisikabindavo platformą, ant jos susodindavo visus vasarąjančius su tėvais vaikus ir išsiveždavo kelionei aplink savo ūkio laukus. Kiek žemės Mikutis turėjo, tikrai nebeprisimenu, tik pasakodavo, kad gaunąs iš valdžios pinigų už nedirbamą žemę. Kaip patenkintas būdavo jaunimas, kaip dėkingas Mikutiu už tą smagų pasivažinėjimą traktorium. Vien dėl to pasivažinėjimo jie visą žiemą ir pavasarį zirzdavo tėvams, kad atėjus atostogoms vėl važiuotumėm pas Mikutį.

Kai jau sužistas orinis ir po to įškota į ežerą nusiplauti dulkes bei prakaitą ir vandenįje atsisgaivinti, laikas užsidėti kiek gražesnius drabužius ir, žiūrėk, didžioji dalis vasarotojų traukia paežeriu į bažnytkaimį, kur visą atrakciją sudaro dvi karčiamos – Frankio ir Barbaros. Gražiau pas Barbara, kol dar nebūdavo užėjusi taip apleista, nes pro langus matyti ežeras ir mus globojanti Mikutių sodyba. Tačiau Frankio vieta daug švaresnė ir jis dar kepa picą. Matyt, ir po geros,

kaimiškos Mikutių vakarienės, dar esti alkanų lietuvių. Motinos savo vaikučius dar nuveda į tokį kiemėlį bažnytkaimyje, kur yra Coca cola ir taip pat saldinių mašina. Pas Mikučius saldumynai nesimašo.

Atsimenu, kai vieną vasarą didelis būrys vasarotojų paežerėje ėjom į bažnytkaimį. Rašytojas J. Švaistas sugalvojo tyčia ar netyčia užmesti į ežerą meškerę. Na, ir pasinėrė plūdė, ir prasidėjo tasyimas. Atrodo, kad grobis ant meškerės užsikabino nemenkas, nes jau nebejaunam J. Švaistui teko panaudoti daug jėgų, kol į vandens paviršių iškilo gana stambi lydeka. Švaistui pasisekė žuvi atitempti ligi kelio, bet čia ji nutrūko, pasipardė, parodė savo viliojantį svorį ir neria atgal į vandenį. Tuo tarpu likęs plikis meškerės kabliukas įsikabino dailininko Vlado Vaitiekūno žmonai į blauzdą ir buvo nemažai vargo bei juoko, kol ji taip išpainiota.

Laimingas būna tas karčiamainikas, pas kurį Mikutių vasarotojai tą vakarą patraukia. Koks pusimtis žmonių. Reiškia, kad maždaug tiek ir dolerių paliks. Mažam užkampio bažnytkaimiui tai daug reiškia bizniui. Būdavo Mikutis einantis į miestelį tyliai paragindavo, kad neužmirštumėm Frankio, kuris dar buvo bažnytkaimio šerifas ir turėjo agurkų sandėli. Agurkų derliaus nuimti suvažiuodavo būriai meksikiečių ir tada sekmadieniais Harrisvillėje jau būdavo kermošiai. Už vasarotojų atsiuntimą Frankis galbūt Mikutiui mokojo komisa.

Kai mes uliodavom užėjoje, likę vasarvietėje kokie du ar trys blaivininkai iš apylinkės miškelio atgabėdavo sausų malkų paežerėje laužui užkurti. Tokia jau čia tradicija: kai pats vasaravimo sezonas ir vasarotojų pilni kampai, tai temstant reikia laužą užkurti. Prie laužo visus iš įvairių pakampių lūž kvečia skambalas.

(Bus daugiau)

EI, ŽIRGELI, TAISYK KOJAS Į KELELĮ!..

KAZYS MILERIS

Ši sena liaudies daina kalba apie ruošimąsi į tolimą kelionę. Kiekvienai kelionei reikia pasiruošimo. Kelionės ruošia yra dalis ir pačios kelionės įdomumo. Tik šiandien mūsų kelionės jau nebereikia žirgelio. Žmonės dabar keliauja daug ir visur. Į ne taip tolimą kelionę, Kanados Hamiltoną, tikriausiai jau pradėjo ruošti ir mūsų kaimyninio krašto tautiečiai. Jau tuoj pat, liepos 3 d., ten įvyksta VIII Laisvojo pasaulio liet. tautinių šokių šventė. Tos šventės mes visi taip ilgai laukėme. O kad tai nebus vien tik koks eilinis renginys, rodo tai, kad dabar jau į šventę parduota bilietų daugiau kaip į praėjusią, kad Hamiltono miesto visi didieji viešbučiai yra užimti šventės dalyvių, kad šventės užbaigtuvių banketui nepraamatytai reikėjo dar papildomai dviejų salių, kurios visvien negalėjo sutalpinti visų norinčių, ir kad hamiltoniečiai ruošiasi savo kiemuose statyti palapines, kad galėtų priimti visur iš visur atvykstančius savo draugus ir gimes. O tos šventės daugumą sudarys mūsų mieli tautiečiai iš Amerikos. Iš ten turėsime daugiausia šventės šokių, daugiausia ir svečių.

Šventės programa prasidės gana anksti. Jau birželio 30 d., ketvirtadienį, įvyks tautodailės parodos atidarymas Royal Botanical Gardens patalpose. Vakare 7:30 val. čia rinksis žmonės atidarymo iškilmei, kurio praves mero istorikė Lijona Stanaitytė. Su liet. liaudies dainų repertuaru pasirodys solistai Anita Pakeniškytė ir Jonas Vaškevičius. Po to seks pasivažinimas sūriu, vynu ir pyragais. Šiuo įvykiu rūpinasi parodos komisijos pirm. Elvyra Bajoraitienė. Tautodailės paroda tvarko Aldona Vaitonienė, Liet. Tautodailės instituto Kanados skyriaus pirmininkė. Šitam įvykiui gali būti dar ne daug iš kitur suvažiuosius šventės dalyvių. Bet ta paroda tęsis ligi liepos 11 dienos. Ši vietovė yra labai lankoma pravažiuojančių turistų, tad paroda turės progos pamatyti labai daug žmonių.

Kad penktadienį jau atvažiuos jaunas turėtų kur kurti praleisti vakarą, jiems 8:00 v.v. rengiamas pasilinksminimas Mohawk kolegijoje (ant kalno), Fennell W. ir W. Fifth gatvių

kampas. Čia bus gera proga mūsų iš visur suvažiuosiam jaunimui susitikti, susipažinti ir pabendrauti.

Šeštadienis yra sunki repeticijų diena, ir vakare repeticijų susipažinimo vakarai. Repeticijos prasidės gana anksti — 8:30 val. ryto ir tęsis ligi 5:00 val. popiet. Repetuojantieji ten bus ir pavalgydinti. Generalinė repeticija šokėjams su orkestru ir choru prasidės 1:00 val.

Pasilinksminimo vakarai Convention centro dviejuose salėse su dviem orkestrais prasidės 7:30 v.v. Taip pat tuo laiku šventės k-to pirmininko dr. V. Kvedaro rezidencijoje įvyks priėmimas šokių vadovų, kurin yra pakviesti JAV ir Kanados Bendruomenių valdybų žmonės ir spaudos atstovai.

Sekmadienis — diena jau šokių šventės. Dieną pradėsime pamaldomis: katalikams 11 v.r. Convention centro patalpose, 115 King St. W. ir lietuviams evangelikams su kun. P. Diliu 10 v. r. Christ Ev. — Lutheran Latvian Church, 18 Victoria Ave. S. Mišias atnaujaus vysk. Paulius Baltakis, OFM. Jis pasakys ir pamokslą. Per Mišias giedos jungtinis Hamiltono Aušros Vartų ir Toronto Prisikėlimo parapijų choras.

Po pamaldų visi organizuotai eisime į miesto Gore parką prie Laisvės paminklo prisiminti Lietuvos valstybės atkūrimo 70 metų sukaktį. Prie eisenos prisijungs ir savo pamaldas jau ankščiau užbaigę tautiečiai evangelikai. Eisenai vadovauja Hamiltono DLK Algirdo kuopos šauliai. Prie paminklo žodį pasakys JAV Bendruomenės krašto v-bos pirm. inž. Vyt. Volertas ir miesto burmistras Bob Morrow. Daug nusipelnusių taut. šokių šventėms niujorkietė J. Matulaitienė, asistuojant vienai šokėjų porai, atneš ir padės prie paminklo vainiką, bus sugiedota Marija, Marija. Iš ten jau visi skubės trumpam užkandžiui, persirengimams ir į koliziejų. Automobilų pasidėjimui miesto centre yra daug požemių ir lauko aikščių.

Šokių festivalis Copps kolizijoje prasidės 3:00 v.p.p. Šokėjai jau pradeda rikiuotis 2:00 val. Iškilmė prasidės su garbės svečių atvykimu į tribūną, vėliavų įnešimu, šokėjų parada, himnais ir šventės k-to pirm. dr. Vaidoto Kvedaro atidaruomoju žodžiu. Šventės dalyvių pasveikinimas Kanados ministeris pirmininkas Brian Mulroney. Aukštuosius svečius pristatys Rasa Kurienė, ir po to šventės pranešėjo pareigas perims aktorius Artūras Čiuberis. Pirmojo daly bus pašokta 11 šokių. Šoks studentų, jaunųjų ir veteranų grupės. Antrojo daly iš viso bus sušokta 10 šokių. Į šią programą dalį įsijungs ir vaikų grupės. Muzikinė šventės dalį atlieka 37 asmenų simfoninis orkestras ir Toronto „Volungės“ mišrus choras. Orkestrui diriguoja muz. J. Govedas, o chorui — muz. D. Viskontienė. Šventės koncerto užbaigiamąjį žodį tars Kanados LB krašto v-bos pirm. Vyt. Bireta. Po to dar bus užbaigiamasis šokis ar figūra, kuri turės būti publikai staigmena, tad ir aš dabar apie ją nieko nesakysiu. Šventę filmuos profesionali firma. Visi kiti norintys filmuoti turi pasirūpinti šventės k-to leidimu.

Užbaigtuvių didysis banketas prasidės 8:00 v.v. to paties Convention centro dviejuose salėse: viršuje, Chedoke salėje — vyresniems ir apačioje, Went-

Dr. Statkevičius ir dukra Rasa tik ką pastatė kojas Chicagos Midway aerodrome.
Nuotr. J. Tamulaičio

LIETUVA TURI DU KARDINOLUS?

JUOZAS VITENAS

Popiežius Jonas Paulius II, pakeldamas vysk. Vincentą Sladkevičių į kardinolus, vėl atkreipė pasaulio dėmesį į sovietų okupuotą Lietuvą. Didieji Amerikos dienraščiai, kaip *New York Times*, *Boston Globe*, *Los Angeles Times* ir kiti, paskelbdami žinią apie naują kardinolų paskyrimą, pirmame paragrafe beveik tais pačiais žodžiais pažymi, kad tarp 25 naujų kardinolų iš 18 šalių yra vyskupai iš Lietuvos ir Hong Kongo.

Anot *Los Angeles Times*, „reikšmingiausias naujas vardas yra vysk. Vincento Sladkevičiaus, 67 metų amžiaus, Kaišiadorių vyskupijos apaštalinio administratoriaus sovietų Lietuvoje“ (5-30-88).

Pagal AP žinių agentūrą, „Vatikano pareigūnai ypač reikšmingais laiko kardinolų paskyrimą Lietuvai, katalikų tvirtovei Sovietų Sąjungoje, ir Hong Kongui, britų kolonijai, kuri 1997 metais bus perduota kinų komunistams“ (*Boston Globe*, 5-30-88).

Anot tos pačios žinių agentū-

worth salėje, bufeto pobūdzio — jaunimui. Tos dvi salės visu norinčių negalėjo sutalpinti, tad buvo dar paimta 400 žmonių šalia esančio didžiojo Sheraton viešbučio Ballroom salė. Bet ir šita tuoj prisipildė. Tada buvo suieškota dar viena salė tame pačiame Convention centre, bet be maisto ir tik su muzika ir baru. Į ten iš kitų salių po programos galės rinktis visi svečiai šokiams. Visa programa video pagalba bus perduodama į viešas sales. Programą praves R. Kurienė. Čia nebus kalbėtojų, bus tik keletas sveikintųjų ir bus atžymėti mūsų tautiniam šokiui nusipelnę šokių mokytojai. Uždaromajį žodį pasakys naujai išrinktas PL Bendruomenės pirmininkas.

Ir šita tautinių šokių šventė neabejotinai turės trūkumų. Tobulos šventės mes dar niekad nesame turėję, kadangi šioj žemėj nieko tobulio nėra. Po šventės visada atsiras ką kritikuoti ir taisyti. Šią šventę rengia, palyginus, maža lietuvių kolonija, rengėjai pilni gerų norų, bet be didesnio tam patyrimo. Jų darba jau nuo paties pradžios lydėjo visokiausių trūkumai ir neskėmės. Bet vienokia ar kitokia šventė padarys tik į tą šventę suvažiuos žmonės. Tad gal jau dabar, pradėję krautis savo la-gaminus kelionei į Hamiltoną, nepamirškime ten įsidėti atsargų ir tautinės pakantros, keliautojų tolerancijos ir svečio mandagumo. Svarbiausia, atvežkime daug gero ūpo, kuriuo galėtume prisidėti prie geros šventės nuotaikos ir jos pasisekimo.

ros, Vatikano pareigūnas Joaquin Navarro-Valls pasakė reporteriams, jog „tai yra drąsus paskyrimas. Tai nėra simboliškai pasirinkimai, bet paskyrimai ateičiai“.

Vysk. Sladkevičiaus pakėlimas į kardinolus taip pat davė progos laikraščiams priminti Katalikų Bažnyčios padėtį sovietų okupuotoje Lietuvoje, nurodant kad jam nuo 1963 m. iki 1982 m. sovietų valdžia „trukdė“ eiti savo pareigas, kad jis faktiškai buvo laikomas namų arešte.

Nepripįsta aneksijos

Naujųjų kardinolų sąrašas prie kiekvieno pavardės yra nurodytos jų einamos pareigos ir valstybė. Prie vysk. Sladkevičiaus, kaip matyti iš United Press International paskelbto sąrašo (*Wash. Post* 5-30-88), taip pažymėta: „Kaišio lorių apaštalinis administratorius, Lietuva“. Taigi, ne Sovietų Lietuva ar Sovietų Sąjunga, bet Lietuva. Jei tai yra oficialus Vatikano paskelbtas sąrašas, tai jis rodo, kad Vatikanas laikosi Lietuvos aneksijos nepripažinimo politikos, ir kardinolų Lietuvai paskyrimas sudarė jam progą tai iš naujo pabrėžti.

Žurnalistai, žinoma, daugiau domisi faktina padėtimi, ir todėl jiems rūpi, kokio poveikio kardinolų paskyrimas Lietuvai turi Sovietų Sąjungai. Anot *Washington Post*, „politiniai reikšmingiausias yra vysk. Vincento Sladkevičiaus, Kaišiadorių vyskupijos apaštalinio administratoriaus Sovietų Lietuvoje paskyrimas. Sladkevičius, 67 metų amžiaus, taps antru Romos katalikų kardinolu, reziduojančiu Sovietų Sąjungoje, ir pirmu, turinčiu teisę balsuoti“.

Kaip žinoma, kardinolai, sulaukę 80 m. amžiaus, netenka teisės balsuoti naujo popiežiaus rinkimuose. Latvijos kardinolas Julijanas Vaidods, kurį popiežius paskyrė 1983 m., yra 92 m. amžiaus.

Neatsiklausus sovietų

Idomus faktas yra, kad popiežius pakėlė vysk. Sladkevičių į kardinolus, nepasitaręs su sovietų valdžia. Tuo reikalu buvo paklaustas Vatikano pareigūnas J. Navarro-Valls, ir jis atsakė: „Tai buvo jiems staigmena“ (*N.Y.T.*, 5-30-88). Tokiu būdu tai yra antras vysk. Sladkevičiaus paaugstinimas be sovietų valdžios pritarimo iš anksto. 1957 jis buvo slapta ark. Matulionio konsekruotas vyskupu ir popiežiaus paskirtas Kaišiadorių vyskupo pagelbi-

ninku. Bet sovietų valdžia privertė jį išvykti į šiaurinę Lietuvą kur jis kaip altarista išgyveno 23 metus, negalėdamas eiti savo vyskupiškų pareigų. Tik 1983, Maskvai sutikus, popiežius jį paskyrė Kaišiadorių vyskupijos apaštalinio administratoriumi. O šiais metais jis taip pat tapo Lietuvos vyskupo konferencijos pirmininku.

Antras kardinolas

New York Times savo pranešime (5-30-88) apie naują kardinolų paskyrimą rašo: „Popiežius iš naujo šiandien patvirtino, kad yra kardinolas, kurio pavardė jis laiko paslapyje nuo 1979 metų, kai jis jį paskyrė. Plačiai yra manoma, kad šis kardinolas esąs vysk. Julijonas Steponavičius, 76 m. amžiaus, kuris oficialiai yra Bažnyčios Lietuvoje vadovas, bet kuriam, Vatikano nuomone, sovietų pareigūnai neleidžia atlikti savo pareigų“.

Toks popiežiaus iš naujo priminimas apie slapto kardinolą paskyrimą, ir tiek *New York Times*, tiek kitų spėjiojimai, kas yra tas slaptas kardinolas, leidžia tikėti, kad juo greičiausiai ir yra vysk. J. Steponavičius. Tokį įsitikinimą patvirtina popiežiaus labai šiltas laiškas vysk. Steponavičiui jo 75 m. amžiaus sukakties proga, ir faktas, kad popiežius jo neatleidžia iš Vilniaus arkivyskupijos apaštalinio administratoriaus pareigų pasiekus 75 m. amžiaus ribą, kurią popiežius visiemis vyskupams yra nustatęs atsistatydinti. Tačiau popiežius yra pasilikęs teisę tokio atsistatydinimo nepriimti, kai mato reikala.

Taigi, jei kada paaiškėtų, kad tas slaptas kardinolas, kurį popiežius yra paskyręs in pectore (savo širdy), yra vysk. J. Steponavičius, tai Lietuvai šiuo metu turėtų du kardinolus.

Slapto kardinolą paskyrimas turi savo reikšmę. Jis rodo nenormalią Bažnyčios padėtį krašte, kad popiežius negali viešai paskirti vyskupo kardinolu, kurio jis nori. O spėjiojimais, kad juo yra Lietuvos vyskupas, padeda iškelti ne tik religinę prie-spaudą sovietų okupuotoje Lietuvoje, bet ir jos politinę padėtį. Pvz., *New York Times*, priminė spėjiojimus apie vysk. Steponavičių rašo: „2,6 milijono krikštųjų katalikų Lietuvoje sudaro didžiausią katalikų telkinį Sovietų Sąjungoje, nors Vatikanas, kaip ir Jungtinės Valstijos, oficialiai nepripažįsta tenai sovietų suverenumo“.

Išsoka žodis nepaikam, paslysta koja negirtam.

Lietuvių patarlė

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX
REALTORSGREIT
PARDUODARIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

LISTINGS NEEDED
Two to twelve flat buildings.
Qualified Buyers.
Free market evaluation.
Call Bill Paplauskas.
A & F Real Estate.
735-8000

Parduodamas namas Marquette Pk. apyl. 4 mieg., valg. kamb., virtuvė, išėjimas rūsy; 1½ auto garažas; 2 oro vėsintuvai languose; 2½ prausyklos; karšto vandens šildymas; namų apyvokos reikmenys. \$50.900. Skambinkite 894-6351.

Has. for sale 80th & Spaulding. Spotless, 5 rm. bungalow; fam. rm.; newly remodeled; 1½ bath, 2 car garage; 4 year old furnace; central air; new carpeting; 2 blocks from Metro to Loop; call 776-4263 for appt.

Century 21 KMECIK REALTORS
7922 S. PULASKI RD.
DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę, per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti Danutę Ščerbaite Mayer dėl sąžiningo patarimo ir veltų jūsų namų įkainavimo.

FOR SALE

Pigiaus parduodu tinkamus naudoti Lietuvoje
VIDEO REKORDERIUS
(312) 839-5829

HELP WANTED

Experienced roofer needed
Call 741-1900
9 a.m. - 2:30 p.m.

KASA Liet. Fed. Kredito Unija ieško raštinės tarnautojo. Atsiliepkite raštu. KASA, 2615 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629.

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

BALTOS VĖLIAVOS, romanas. Jurgis Gliada. 275 psl.	\$8.00
SAKMĖ APIE KORNETO KRISTUPO. R. M. Rile. 54 psl.	\$12.00
LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIS 1918-1940. Bronius Povilaitis. 367 psl.	\$18.00
LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKA. Nr. 8. 527 psl.	\$10.00
DANGUS NUSIDAŽO RAUDONAI, pirmosios tremties memuarai „Laisvę praradus“. J. Keliuotis. 359 psl.	\$12.00
ASMUO IR ISTORIJA, mūsų idėjos dabarties šviesoje. Antanas Macina. 92 psl.	\$4.00
DIEVAS IR LAISVĖ, mūsų idėjos dabarties šviesoje. Antanas Macina. 150 psl.	\$5.00
KGB AKIRATYJE. Nijolė Sadūnaitė. 144 psl.	\$1.00
KRIKŠČIONIS IR ŠIANDIENA, mūsų idėjos dabarties šviesoje. Antanas Paškus. 173 psl.	\$5.00
DAIGYNAS, romanas. Alė Rūta. 576 psl.	\$12.00
SAVANORIO DUKTĖ, romanas. Antanas Gailius. 381 psl.	\$9.00
ŠIRDIS IŠ GRANITO, romanas. R. Spalis. 380 psl.	\$10.00
GELMIŲ BALSAI, premijuotos novelės. Vyt. Alantas. 236 psl.	\$10.00
JONIŠKĖLIO APSKRITIES PARTIZANŲ ATSIMINIMAI. Petras Gudelis. 373 psl.	\$6.00

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti, užsimokėsime gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

GREIT IR SĄŽININGAI PATARNAUJAME PIRKIME BEI PARDAVIME NUOSAVYBIŲ. Nemokamai įkainuojame jūsų nuosavybę, taip pat pristatysime pagal pageidavimą, sąrašą parduodamų namų jūsų ieškojimo apylinkė, mieste ar priemiesty. Sinteresuoti prašau skambinti ar užteiti pas
BUDRAITIS REALTY
6600 S. Pulaski
767-0600

Century 21

OLSHICK & CO., REALTORS
1180 State Street
Lemont, Illinois 60439
(312) 257-7100

Pėsčiomis iki traukinio! Pėsčiomis iki mokyklos! 4 mieg. 2 a. namas su didele veranda ir cementiniu patio. Medžiais apdintas kampinis sklypas istoriniame Lemonte. \$91,900.

Didžiulis „split-level“ su pusrūsiu. Didelis, medžiais apaugęs sklypas. Šeimos kambaryje baras ir židinys — patogus svečius priimti. Arti parkų ir mokyklų. Tik \$144,900.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turis Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žiemiškai. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

PRAVERIA DURIS

(Atkelta iš 3 psl.)

kaitė-Pintsch jau yra toj kolegijoj dirbusi net penkerius metus, ir net visi jos dokumentai dar ten yra, ji mieliai apsiėmė dirbti tokiuose kursuose ir Morristown kolegijoje, kur aš vienas jau negaliu visko aprėpti, ir Raritan Valley kolegijoje. Svarbiausias dalykas yra kolegijai pristatyti tų kursų dėstytoją, o klausytojų, kaip matote, atsiranda tiek daug, kad negali jų net sutalpinti. Mat, dabar yra atėjusi tokia gaidynė, kada visi su tam tikra nostalgija ieško savo šaknų. Padėkime jiems, nes iš to didelė nauda lietuviškam judėjimui: atsiras jų organizacijoms, padidės susidomėjimas lietuviška spauda ir kitais lietuviškais dalykais. O dirbti su tokiais žmonėmis yra tikras malonumas. Žodžiais yra sunku tai ir apskaičiuoti, galima tai tikrai patirti, tik pačiam su jais dirbant ir pačiam tai išgyvenant.

RUSIŠKOS KRIKŠČIONYBĖS TŪKSTANTMETIS

Ir lietuvių tauta

Kai Ukrainos krikščionybė šiais metais švenčia savo tūkstantmetę sukaktį, lietuviška visuomenė pro ją neturi praeiti kaip ją neliečiantį dalyką. Didžioji Lietuvos kunigaikštija vaidino tam tikrą vaidmenį toje krikščionybėje ir tos krikščionybės buvo veiklama. Kai ukrainiečių pakviestas lietuvis istorikas kun. Paulius Jatulis tvarkė ir paruošė spaudai Vatikano dokumentus, liečiančius Ukrainos Bažnyčią, tai jis šiuose dokumentuose ne kartą susitiko su lietuvių tauta ir Didž. Lietuvos kunigaikštija. Šiais metais būtų gera proga, kad kun. Jatulis, kad ir prabėgomis, padarytų pranešimą, ką jis yra radęs tuose dokumentuose.

Lietuvių tautos santykiai su pravoslavų Bažnyčia turi labai dramatišką ir įvykiais turtingą istoriją, kurios čia negalima apžvelgti. Kartais Lietuvių tauta veikė palankiai pravoslavams Bažnyčiai, bet ne kartą ypač po unijinės valstybės padalinimo buvo jai priešinga. Tačiau istorinius faktus reikia pažinti taip, kaip jie yra buvę, ir ne teisinga bei skriauda būtų lietuvių tautai juos išbraukti iš jos istorijos.

Ypatingai šie laikai yra tinkami grįžti į tą religinę istoriją, nes po Antrojo Vatikano susirinkimo katalikų Bažnyčia labiau negu pirmiau yra užėmusi palankią poziciją pravoslavų Bažnyčios atžvilgiu. Mes esame net skatinami tyrinėti ir įvertinti tas dvasines ir kultūrinės vertybes, kurios buvo sukurtos ir išlaikytos Rytų apeigų Bažnyčioje.

Šiame straipsnyje mes norime padaryti tik keletą grubių suolių per tą tūkstantmetę istoriją, kad pamatytumėte dėl ko mums šia istorija reikia domėtis. Paimkime tam tikslui vieną epizodą iš penkioliktojo šimtmečio, kad pamatytumėte kokį vaidmenį rytų krikščionybės reikaluose vaidino Vytautas Didysis. Jis stengėsi Rytų Bažnyčią atjungti nuo Maskvos įtakos.

„1414 metais Vytautas sukvietė ortodoksų vyskupų sinodą Naugardo mieste, kuriame Maskvos patriarchas Photius, kurio jurisdikcijoje jie buvo, buvo apkaltintas esant tikėjimo ir administracijos atžvilgiu klaidatikis, ir atmetas. Tas sinodo nutarimas buvo praneštas Photijui. Tame pačiame susirinkime Gregorius Camblak (Semevlak) buvo paskirtas Lietuvos metropolitu su išimtinė jurisdikcija. Tas paskyrimas buvo įvykdytas be Konstantinopolio patriarcho patvirtinimo. Naujai paskirtas metropolitas pasiuntė ganytojiškus laiškus Lietuvos vyskupsams“. (Joseph Kuncevičius, Russia's Attitude toward union with Rome, Washington, D.C. 1927., 139 psl.)

Tai yra tik viena iliustracija labai gyvų ir ne kartą aštrių krikščionių santykių D. Liet. kunigaikštijoje. Mes čia negalime leisti net apžvelgti, ne tik analizuoti, tuos santykius. Gana tik šia proga paminėti, kad čia išrinktas metropolitas dalyvavo lietuvių delegacijoje Konstancijos visuotiniame Bažnyčios susirinkime 1418 m., kuriame buvo įsteigta žemaičių vyskupija. Apie šios vyskupijos įsteigimą yra parašyta ir Amerikos bažnytinės teisės žurnale paskelbta kun. Valkavičiaus studija. (žiūr. apie tai „Drauge“ V. Bagd. „Nepasotinamas istorinių šaltinių rinkėjas Valkavičius“, 1978 m. vasario 25 d.)

Kitas epizodas, liudijantis tarpkonfesinę problemą D. L. kunigaikštijoje, yra caro Jono

Žiauriojo dukters Elenos iškėjimas už D. Lietuvos kunigaikščio Aleksandro. Ji buvo tėvo ipareigota aktyviai skleisti pravoslaviją D. L. Kunigaikštijoje. Ši jos veikla buvo aprūpinta abipusėmis sutartimis. Net pats Aleksandras turėjo pasižadėti ne tik nedaryti jai priešingos įtakos, bet jos veiklą remti ir net, jeigu ji pati norėtų jungtis Romos vienybėn, D. Kunigaikštis neturės jai to leisti. Turtinga ir įdomi yra Elenos istorija ir jos santykiai su kazimieraičiais. Ji mirė Breslaujoje, bet palaidota Vilniuje. (L. E. 5 tomas, 471 - 2 psl.)

Kalbant apie stačiatikių santykius D. Liet. kunigaikštijoje verta sustoti prie ukrainiečio Konstantino Ostrogskičio. Tai verta padaryti dėl dviejų priežasčių. Visų pirma dėl to, kad jis buvo pagrindinės reikšmės karo vadas, ginas D. L. kunigaikštiją nuo Maskvos, ir antra, kad jis buvo uolus pravoslavijos globėjas. Jis šita prasme buvo globėjas ir čia minėtos Elenos, D. L. K. Aleksandro žmonos.

Kaip D. L. K. karo vadas jis vadovavo keletui mūsų prieš Maskvos kariuomenę. Tačiau pati didžioji jo garbė pasirodė Oršos kautybėse 1514 metais. Su mažesne kariuomene jis sumušė daug didesnę Maskvos kariuomenę. Šis jo laimėjimas buvo pasidaręs Vakarų Europos nuosavybe ligi to, kad jo garbei buvo išleista eilėraščių knyga lotynų ir lenkų kalbomis.

Šalia to, jis buvo D. L. kunigaikštijoje pravoslavijos globėjas ir jos ugdytojas. Jis labai

rūpinosi stačiatikiškais ir jų ekonominės bei moralinės būklės pakėlimu. Nepaisant to, kad buvo stačiatikis, jis buvo paskirtas katalikiškų Trakų vaivada. Yra verta atkreipti dėmesį į nelengvai mūsų laikais suprantamus santykius, mastant apie Konstantino Ostrogskičio veiklą. Iš vienos pusės jis buvo Jono Žiauriojo dukters Elenos globėjas Vilniuje, bet iš kitos pusės jis buvo kovotojas už D. L. kunigaikštiją prieš Maskvą. Kijevo Pečeroje jam yra pastatytas puikus renesansinis antkapis (L. E. 21 t. 246 psl.)

Idomu atkreipti dėmesį, kad ir dabar, kai ukrainiečiai mini tūkstantmetę krikščionijos sukaktį, jie į ją žiūri kaip į opoziciją Maskvai ir daro iš to politinių išvadų. Kas bebūtų, bet ši sukaktis yra kartu ir Rusijos krikščionybės sukaktis, nes tiek liturginiu, tiek bažnytinės organizacijos atžvilgiu ji yra priklausoma nuo Kijevo.

988 m. rugpjūčio 14 d. Ukrainos valdovas kunigaikštis Vladimiras priėmė krikščionybę. Šis krikščionybės priėmimas liudija ne mažą pietų slavų kultūrinį ir politinį aktyvumą. Yra pagrindo manyti, kad maždaug tuo pačiu laiku slavai buvo pasiekę pietinį Pabaltijį ir ten įkūrė, ar paveldėję kitų įkurtą, reikšmingą prekybinę sąrangą. Ši sąrangą tačiau buvo neilgo amžiaus. 12 šimtmečio viduryje jai buvo nugalėta vokiečių. Tačiau jos buvimą liudija slavų kilmės Liubeko miesto vardas. Liubekas tada buvo didžiausias Europos miestas. Slavai jame buvo kartu su graikais. Kai prieš keletą metų buvo švenčiama Latvijos krikščionybės pradžia, tai simpoziume Romoje buvo paminėta, kad šią misiją vykdė Dauguvos žiotyse Liubeko vokiečiai ir, kad jau slavų ten

nebuvo.

Apie šių slavų charakterį labai puikiai yra atsiliepięs kronikininkas Helmoldas 1143 metais. Apie slavus jis rašė: „Kalbant apie dorovę ir svetingumą jie (slavai) buvo labiau rūpestingi ir garbingi; malonesni žmonių negalima rasti“. (Edgar V. Saks, Esto — Europa, Montreal, 1966, 49 psl.)

Šiandien ukrainiečiai švęsdami krikščionybės sukaktį nenori naudotis nei slavų nei rusų vardu ir nori vadintis tik ukrainiečiais. Kaip bebūtų su jais, tačiau rusų tauta neturi galimybės savo krikščionybę kildinti iš kur kitur, kaip iš Kijevo. Mums tačiau bent šia proga netenka į tai leisti. Mums rūpi rytietiškos krikščionybės santykiai Didžiojoje Lietuvoje kunigaikštijoje. Ir reikia pripažinti, kad jie ne visada buvo lengvi. Ir juose yra daug tarpkonfesinės tragikos.

Šia proga yra atkreiptinas dėmesys į porą kankinių, kurie jungė Rytų bažnyčią su Roma ir dėl to buvo tos idėjos priešų nužudyti. Tai yra šv. Juozapas Kuncevičius ir kun. Andrius Bobola. Kuncevičius, pirmiau Vilniaus unitų vadas, o vėliau Polocko vyskupas, buvo nužudytas 1623 metais. Šventuoju paskelbtas 1867.

Andrius Bobola, kilęs iš Sandomeriaus apylinkės, bajoras, gimęs 1590, buvo nužudytas Pinske 1657 metais. Jis buvo jėzuitas, išsimokslinęs Vilniuje. Jis pradžioje buvo nuvežtas į Polocką, bet bolševikai jo reli-

vijas išgabeno Maskvon. Tarpiniškai jį išvežė amerikiečiai jėzuitai, jo kūnas buvo išvežtas iš Rusijos į Romą 1923 m. Tačiau 1938 m. jis vėl buvo grąžintas į Pinską ir tais pačiais metais paskelbtas šventuoju. (K. Matulaitis, Šventųjų gyvenimai, Chicago, Marijonų leidinys, 1948 m. 268-270 psl.)

Didelio rytų apeigų religinio centro būta Polocke. Tai ypač liudija šv. Prakseda arba Paraskavija, gyvenusi 1185-1239 m. Ji buvo įkūrusi bazilionių vienuolyną. T. Narbutas ją kildina iš d. Lietuvos kunigaikštiją. Artinantis totorių antplūdžiui, ji likvidavo vienuolyną ir su keliomis mergaitėmis atvyko Romon. Į šventųjų eilę ją įskaitė pop. Grigalius X. (367-377 p.) Taip pat ir Polocko yra kita šventoji Eufrazina, mirusi Jeruzalėje 1173 m. (ten pat 602 psl.) Ukrainos krikščionybės tūkstantmetę sukaktis yra tam tikras iššaukimas naujos kartos istorikams, pažvelgti į jos santykius ne vien politiniu, bet ir religiniu požiūriu.

V. Bgd.

VASAROS KURSAI KOLEGIJOSE

Chicago miesto kolegijose vasaros mokslo programa prasidės liepos 5 d. Tai bus tik baigusiems aukštesnės mokyklos, o normalus 8 savaitių kursas miesto kolegijose bus nuo birželio 7 d. iki liepos 30 d.

PASAULIO LIETUVIŲ CENTRAS

Lietuvių misijos centras, Inc.

Iki šiol šie žmonės yra pritarę aukomis prie Pasaulio lietuvių centro steigimo darbo. Ar galim dar ir Jūsų pavardę pridėti? Aukas prašome siųsti: **Lithuanian Mission Center, Inc. P.O. Box 664, Lemont, Ill. 60439**

\$5000 Dr. Juozas Briedis.

\$3000 Maironio lituanistinė mokykla.

\$2000 Burba, Richardas ir Linda; Sidrys, dr. Linas ir Rima.

\$1000 Abromaitis, Petras ir Ona; Alenskis, Jurgis ir Teresė; Ambrizas Jonas; Baras, Stasys ir Elena; Barčas, Antanas ir Elena; Bielskus, Gediminas ir Roma; Bielskus, Peter ir Joan; Bielskus, Genoveva; Biskis, Edvardas ir Jadvyga; Blinstrubas, Rimas; Brazdžionis, Balys ir Charlotte; Brazdžiūnas, Anthony ir Wanda; Būdas, Stasys; Buinevičius, Algimantas ir Cleopatra; Burba, Meta; Čepėnas, Vytautas ir Aldona; Dailidė, Kęstutis ir Birutė; Didžbalis, Adomas ir Regina; Domanskis, Rimas ir Pranutė; Domanskis, Van ir dr. Alina; Draugelis, Arūnas ir Irena; Dundzilienė, Dalia; Garbonkus Viktoras ir Giedra; Glaviniskas Alberto ir Laima; Gulbinas, Rimas ir Audronė; Janonis, Antanas ir Julia; Jankūnas, A.J. ir Larisa Januškis, Vytas ir Dalia; Jėius, Kęstutis ir Dalia; Jelionis, Adolfas ir Sofija; Jesuit Fathers of Della Strada; Jonikas, Alvydas ir Živilė; Juodelis, Bronius; Kačiliauskas, Juozas ir Hilda; Kapačinskis, Juozas ir Dana; Karaliūnas, Aleksas ir Elena; Karalius, Chester ir Violeta; Kazlauskas, Algis ir dr. Teresė; Kerelis, Albertas ir Irena; Kirkus, Liudas ir Irena; Kriaučiūnas, Kazys ir Eugenija; Kronas, Romas ir Baniūtė; Kurkulis, Albinas; Kušeliauskas, Antanas ir Zita; Laukaitis, Kazys ir Juzelė; Laukaitis, Kęstutis ir Elytė; Laurinaitis, Antanas ir Aldona; Lendraitis, Jurgis ir Vilgailė; Lieponis, Algis ir Alė; Mačiulis, Robert ir Susan; Masiulis, Juozas ir Sniega; Maskaliūnas, Leonas ir Nijolė; Marchertas, Anthony ir Vilja; Maurukas, Frank ir Jūratė; Mažeika, Mindaugas ir Lilly; Mažeika, Vaclovas ir Vanda; Mikaitis, dr. Vilis ir Violeta; Miknaitis, Sigitas ir Janina; Mikšys, Augustinas ir Danutė; Milašius, A. ir Regina; Milūnas, Anatolijus ir Danutė; Misiulis, Dominic ir Ada; Mozoliauskas, Ramojus ir Janina; Nainys, Bronius ir Bronė; Naris, Pranas ir Gintra; Naureckas, Povilas ir Ona; Navickas, Ignas ir Birutė; Pargauskas, Alfonsas ir Vlada; Paulikas, Arvydas ir Eglė; Paulius, dr. Algis ir Violeta; Petrolūnas, Tomas ir Laima; Poskočimas, Antanas ir Konstancija; Povilaitis, dr. Romas ir Milda; Prunskis, dr. Albina; Račiūnas, Stefanija; Račiūnas, Romas ir Vida; Rimkus, Petras; Rimkus Raymond ir Genė; Ringus dr. Julius ir Lydia; Riškus, Jurgis ir Rita; Riškus, Stella; Rudaitis, Theodore ir Ritonė; Ruzga, Edward ir Dalia; Ruzga, Walter ir Marie; Seibutis, Edvardas ir Lilė; Sidrys, dr. Rimvydas; Sinkus, Vladas ir Raminta; Stelmokas, Povilas ir Nijolė; Stonikas, Leonas; Sušinskis, Kęstutis ir Rūta; Sušinskis, Albertas ir Irena Šapalas, Pranas ir Hortenzija; Šlenys, Liūdas ir Dalia; Šlenys, R.A. ir D.; Šoliūnas, Vytas ir Aldona; Šoliūnas, Saulius ir Lidija; Tallat-Kelpša, Algis ir Milda; Sharp, dr. James ir dr. Lina; Trinkūnas, Algis ir Laima; Užupis, Juozas ir Regina; Vaišvilienė, Stasė; Valiulis, Šarūnas ir Ramunė; Vasaitis, Alvydas ir dr. Vitalija; Viržintas, Antoinette; Von Braun, Leopold ir Izida; Žilionis, Renata; Žukauskas, Vladas ir Jūlytė.

\$500 Montzoros, Ann; Thaus, Kurt ir Gintarė;
\$350 Laučka, Juozas ir Izabelė.
\$300 Dapkus, Zita; Kotovienė, Jadvyga; Riškus, Aldona;
\$200 Dundzila, Antanas; Jakaitis, Modestas; Katiliškytė, Agnė.

\$100 Ses. Gabrielė; Račkus, Edvard; Šilgalis, Augusta; Šlapkauskaitė, Mikalina; Tuskenis, Antanas ir Apolonia.

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1988 m. birželio mėn. 16 d.

5

TIRS AERODROMĄ

Pastebėta, kad siemet O'Hare aerodrome judėjimo kontrolieriai daro daugiau klaidų. Federalinė saugumo įstaiga nusprendė tai iširti.

MAŽIAU BEDARBIŲ

Padidėjus statyboms ir kiems sezoniniams darbams, Illinois valstijoje bedarbių teliko 6,6%. Tai mažiausias procentas per visus 9 paskutinius metus.

A.†A.

AMELIJA RAČKAUSKAITĖ

Gyveno Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1988 m. birželio 14 d., sulaukusi 79 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje, Tauragės apskrityje, Laukuvos valsč., Vaitkaičių kaime.

Pasiliko dideliame nuliūdime daug draugų ir pažįstamų. Laidotuviams rūpinasi Regina Rutke, Gražina Karaitis, Bronius ir Jadvyga Jankauskiai.

Priklaušė Šv. Kazimiero Seserų rėmėjams. Kūnas pašarvotas ketvirtadienį, birželio 16 d. nuo 3 iki 9 v.v. Lack-Lackawicz koplyčioje, 2424 W. 69th St.

Laidotuvės įvyks penktadienį, birželio 17 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines. Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę R. Rutke, G. Karaitis ir Jankauskių šeima.

Laidotuvių direkt. Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. 737-1213.

A.†A.

VLADEI BUTKIENEI

mirus, jos vyrą dr. ANTANĄ BUTKŲ, dukrą, sūnų ir artimuosius užjaučiame ir liūdime.

Jonas Bertužis ir šeima

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

VASAITIS — BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Kur gyvena lietuviai, ten kiekviena proga pasauliui primena sovietų vykdomus žiaurumus, okupacijas.

APLINK MUS

x Jonė ir Jonas Vazneliai, gyvenę Clarendon Hills, Ill., gegužės 19 d. susilaukė dukrelės Lauros Marijos. Naujagimė džiaugiasi vyresni broliais Vytautas ir Petriukas, taip pat senele iš naujo tapusi Valė Klėnienė bei jaunosios motinos močiutė Ona Gumauskienė ir Natalija bei Jonas Vazneliai.

x Jūrų skautų, čiū ir tėvų metinė gegužinė šį sekmadienį, birželio 19 d., rengiama skautininkų dr. Algio ir Violetos Paulių sodyboje, 109 Shagbark Ln., Wayne, IL. Skautai, tės prašomi dalyvauti stovyklinės darbo uniformose. Renkamasi vidurdienį – 12 val. Bus kepama kiaušė, žaidžiama, šokama, dainuojama ir maudomasi. Tėveliai ir jūrų skautų, čiū šeimų nariai kviečiami ir laukiami.

x Jaunimo centro tarybos posėdyje birželio 13 d. balsų dauguma buvo išrinktas tarybos pirmininku Vaclovas Momkus, sekretorium Robertas Vitas. Prieš tai kelerius metus tarybai vadovavo dr. J. Račkauskas. Salomėja Endrijonienė buvo išrinkta Jaunimo centro direktore. Be balsavimo teisės posėdyje dalyvavo ir pranešimus padarė Jėzuitų atstovas kun. J. Vaišnys, S. Endrijonienė, moterų klubo atstovė Marija Salikienė ir valdybos narys J. Paronis. Tarybą sudaro dr. P. Kisieliū, dr. J. Račkauskas, I. Smieliauskienė, Mėta Gabalienė, R. Vitas, Antanas Pauzuotis, St. Žilėvičius, Aleksas Smilga, Vladas Stropus, Leonas Narbutis, Vaclovas Momkus ir Stasys Dziugas.

x Vilniaus Jaunimo teatro aktorai po savo vaidinimų apklankė St. Balzeko Lietuvių kultūros muziejų ir domėjosi ypač istoriniais eksponatais.

x Jonas Stankus, Elizabeth, N.J., lietuviško žodžio rėmėjas, pratęsė „Draugo“ prenumeratą su visa šimtaine, J. Stankus skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Petras Norkus, Orange, Cal., parėmė „Draugą“ 25 dol. auka, 5 dol. pridėjo už kalėdines kortelės ir kalendorių ir pratęsė prenumeratą 1988 metams. P. Norkų įrašome į garbės prenumeratorių sąrašą, o už auką nuoširdus aciu.

x PLAYHOUSE svetainės nauja savininkė ruošia iškilmingą atidarymą šį penktadienį, birželio 17 d. vakare. Visi tautiečiai, menininkai, jūrininkai, senberniai ir jų visi sendraugiai mielai kviečiami. Jūsų lauks šaltos putos, kuklios vaisės ir šiltos šypsenos. Gros orkestras „ESTRADA“ įvairią šokių muziką. Playhouse 2515 W. 69 Str., Chicago.

(sk)

x A.a. dr. Mykolas Devenio dešimties metų mirties minėjimas ruošiamas 1988 m. birželio mėn. 19 d. 3 val. p.p. Lietuvių Tautiniuose namuose, 6422 S. Kedzie Ave., Chicago, IL. Apie velionio gyvenimą, jo pergyvenimus tremtyje Sibire ir visuomeninę veiklą apibūdins visuomenininkas Jonas Daugėla. Minėjimą ruošia Devenio Kultūrinis fondas ir šeima, į kurį kviečiama apsilankyti. Po minėjimo užkanda.

(sk)

x „Tautodaile“, 6229, S. Campbell Ave., parduodamas staklės, siūlai ir tautiniams drabužiams priedai. Skambinti WA 5-8023.

(sk)

x „Kernavės“ tunto 30-to gimtadienio pokylis artėja ir susidomėjimas šiuo renginiu didėja. Todėl visi norintieji dalyvauti prašomi iš anksto užsitikrinti vietas, nes puošnioji Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus salė talpina ribotą asmenų skaičių. Spalio 1 d. pasižymėkite savo kalendorių ir apie dalyvavimą praneškite „Kernavės“ tunto vadovui.

x Bridges, Lithuanian-American News Journal, gegužės 5 nr., išėjo iš spaudos. Šiame numeryje aprašomas A. Sabonis, „Glasnost“, Vilniaus teatralai, kurių nuotraukomis iliustruoti net trys puslapiai. Taip pat V. Beliajus rašo apie apsilankymą Lietuvoje, o Th. Michalski apie perspektyvas nuo Gedimino kalno.

x Dr. Milda Budrys, Longboat Key, Fla., lietuviškos veiklos ir spaudos rėmėja, mūsų garbės prenumeratorė, pratęsė „Draugą“ prenumeratą vieneriems metams su visa šimtaine. Nuosirdus aciu.

x Dail. Adolfas Veleška iš Beverly Shores, Ind., per daugelį metų „Draugo“ rėmėjas, pratęsė prenumeratą su visa šimtaine. Dail. A. Valeškai, mūsų garbės prenumeratoriui, tariame nuoširdų aciu.

x Kun. A. Račkauskas, Sunny Hills, Fla., mūsų nuolatinis rėmėjas, garbės prenumeratorius, pratęsdamas prenumeratą vėl pridėjo 40 dol. auka. Nuosirdus aciu.

x Ona Rugelienė, Maywood, Ill., viena iš nuoširdžiausių „Draugo“ rėmėjų, su prenumeratorės pratęsimo mokesčiu atsiuntė visą šimtinę paremti lietuvišką vienintelį dienraštį. O. Rugelienė, mūsų garbės prenumeratorė, tariame nuoširdų aciu.

x Danutė Domkus, Los Angeles, Cal., mūsų artima bendradarbė, už parduotus „Draugo“ leidinius atsiuntė 980.76 dol. Jos vyrui P. Domkui staiga iškeliavus į amžinybę, Danutė ir toliau tęsia jo pradėtą knygų platinimo darbą. Ta proga reiškiamė nuoširdžią užuojautą dėl vyro Petro mirties, kuris lietuvišką knygą mylėjo ir jai skyrė daug brangaus laiko.

x Jonas Karka, Toronto, Ont., Kanada, mūsų artimas bendradarbė, rėmėjas, „Draugo“ palaikymui atsiuntė 15 dol. auką. Labai dėkojame.

x St. Lungys iš Floridos, „Draugo“ bendradarbė, kartu su korespondencija atsiuntė ir 20 dol. auką. Nuosirdus aciu.

x Jonas Pipiras, Worcester, Mass., pratęsė prenumeratą vieneriems metams, pridėjo 25 dol. už kalėdines kortelės ir kalendorių „Draugui“ su prierašu: „Linkiu Jums visiems sėkmės ir esu dėkingas „Draugui“ už žinias. Su pagarba“ J. Pipirą skelbiame garbės prenumeratorium, o už paramą labai dėkojame.

x Midland Federal Savings & Loan Marquette Parko skyriui reikalingas tarnautojas, a. Skambinti 925-7400.

(sk.)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – Tel. V17-7747.

(sk)

x Organizuojamas antras autobusų į Hamiltoną. Kelionė, nakvynė tik \$125.00. Skambinti iki birželio 25 d. A. Palukaitienei, 471-0811.

(sk)

Dr. Algirdo Statkevičiaus sutikimas prie Balfo įstaigos Chicagoje: dr. V. Tauras, dr. K. Eringis, P. Vaičekas, Marija Rudienė, dr. Statkevičius, dr. Suvautienė, Rasa Statkevičiūtė, dr. Vyt. Skuodis, Suvautas.

Nuotr. J. Tamulaičio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

ŠEŠTASIS MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMAS

Simpoziumas rengiamas 1989 m. lapkričio 22-26 dienomis Jaunimo centro ir Pasaulio lietuvių centro Lemonte patalpose. Simpoziumui parinktas šūkis: Laisvė – mokslas – kūryba! Jau yra sudarytas organizacinio komiteto branduolys tokios sudėties: Albertas Kerelis, tarybos pirm., Leonas Maskaliūnas, organizacinio komiteto pirm., Rimas Vaičiūtis, mokslinės programos pirm., Liudas Šlenys, išdininkas, Ramojus Vaitys, simpoziumo leidinio redaktorius. Įvairių sekcijų vadovų pakvietimas dar yra organizaciniame stovyje.

Kodėl taip anksti pradėdama kalbėti apie tai, kas įvyks beveik tik už pusantį metų? Simpoziumo parengimas yra milžiniškos apimties darbas. Įvairias patalpas ir viešbučius reikia labai anksti užsakyti. Jau dabar yra sunku gauti tinkamas patalpas banketui. Simpoziumas pareikalauja gal didesnio pasirėngimo, negu Kultūros kongresas. Simpoziume dalyvaus daugiau kaip šimtai akademikų. Tai vis ne eiliniai, bet akademinio gyvenimo viršūnės. Tai vis žmonės, kurie turi atsakingas pareigas universitetuose arba įvairių korporacijų vadovybėse. Tad jų laikas turi būti iš anksto suplanuotas. Taip pat paskaitos yra aukšto lygio, joms reikia pasirėngti. Pereitame simpoziume buvo 206 paskaitos. Paskaitos bus lietuviškai, čia ir susidaro tam tikras sunkumas. Dabartiniam technologiniam amžiuje, kai viskas šuoliais keičiasi, mes atsilekame terminologijoj. Čia yra viena iš didžiųjų problemų. Okupantas sąmoningai reikalauja diplominius ir mokslinius darbus rašyti tik rusiškai. Jeigu salys radikalčiai nepasikeis, tai šimtmečio gale terminologijoj būsim ten, kur buvome šio šimtmečio pradžioje.

Jeigu sąryšyje su šiuo simpoziumu būtų bent pagvilinti terminologiniai klausimai, tai būtų žingsnis pirmyn. Simpoziumo organizaciniai darbai yra energingose rankose ir reikia manyti, kad šis simpoziumas bus sėkmingas. Simpoziumo klausimų apsvartymui ir informacijai birželio 11 d., šeštadienį, buvo sušaukta spaudos konferencija „Seklyčios“ patalpose. Dalyvavo didelis būrys spaudos ir radijo darbuotojų. Buvo išklaudyta informacijų ir iškilusiais klausimais padiskutuota. Po kalbų ir diskusijų buvo vaisės.

J. Ž.

MONTESSORI DRAUGIJOJE

Birželio 1 d. Lietuvių Montessori draugija turėjo savo metinį narių susirinkimą ir direktorių rinkimus. Savo terminą baigusių M. Utz ir N. Čepėnienės vietos buvo išrinkta Alė Lieponienė, praeitų mokslo metų Žiburėlio Montessori mokyklos tėvų komiteto pirmininkė, ir Marjūtė Kucinienė, ilgametė auklėtoja, MECA mokytojų paruošimo kursų dėstytoja, studentų Montessori dijos direktoriais yra: N. Cijūnienė, R. Domanskis, D. Janušienė, L. Petroliūnienė, S. Vaišvilienė ir po du iš kiekvienos mokyklos.

Birželio 12 d. Lemonte, De Andreis pievose, po šv. Mišių koplyčioje, įvyko abiejų Montessori mokyklėlių piknikas. Buvo malonu matyti tokį gausų būrį jaunų šeimų ir vyresnių, bei lietuviško jaunimo. Visi vaikai ir mažičiai ir didesni galėjo rasti sau tinkamą užsiėmimą, kuriuos organizavo motinos. Idomu buvo sutikti tuos jaunus žmones, kurie taip entuziastingai ėmėsi darbo lietuviams nupirkti šį puikų pirkinį, kuriame ras vietos liuanistinę mokyklą ir Žiburėlio Montessori mokyklėlę turės savo didelę klase.

S. Vaišvilienė

AUKSINĖ SUKAKTIS

Eleonora ir Jonas Wideikiai birželio 11 d. atšventė auksinę savo vedybinio gyvenimo

Šeštojo Mokslo ir kultūros simpoziumo rengimo vadovybė. Iš kairės: Albertas Kerelis, Rimas Vaičiūtis ir Leonas Maskaliūnas.

Nuotr. K. A.

sukaktį. Nors jie gyvena tolokai Chicago pietuose, 5003 W. 135 St., bet priklauso prie lietuvių parapijos Marquette Parke, todėl ir jų jubiliejaus iškilmės įvyko šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje. Šv. Mišias aukėjo kun. J. Kuzinskas kartu su kun. Pr. Kelpšu ir prel. J. Prunskiu. Vargonais grojo K. Skaisgiris, o giedėjo solistė G. Mažeikienė. Jubilatai išaugino du sūnus. Vienas yra advokatas – Jonas, o antras sūnus yra litografijos specialistas, vardu Jurgis. Šio žmona yra mokytoja. Jubilatai turi dukraitę ir keturis vaikus. Iškilmėse dalyvavo trys Eleonoros seserys, daug kitų giminių. Po pamaldų buvo vaisės Chuck Cavallini restorane. Čia svečius linksmino visą laiką pianino muzika. Dar gyva Eleonoros mamytė, jau sulaukusi 95 metų, bet dar skaito „Draugą“.

J. Daug.

Vytautas Kasniūnas III, baigęs LaLumiere, Ind., aukštesniąją mokyklą. Mokyklos išleistuvė jis buvo parinktas pagrindiniu kalbėtoju – valedictorian. Plačiau apie jį buvo birž. 3 d. „Draugo“, „Mūsų abiturientai“ aprašyme.

NAUJI LIETUVAIČIŲ SESELIŲ UŽMOJAI

Šv. Kazimiero seselės savo pirmuosius įvairnių rūmų Chicagoje išpildė atremontavo ir įsteigė kambarius savo senyvojioms seselėms, buvusioms mokytojoms, ligoninėms ir kitų įstaigų darbuotojoms, kurios dėl senyvo amžiaus turėjo pasitraukti iš aktyvios tarybos. Įrengta apie 50 naujų kambarių, joms. Sekmadienį, birželio 5 d., buvo tie nauji įrengimai parodyti Chicago lietuviams. Per kambarius perėjo apie 350 žmonių, kuriems seselės viską aprodė. Buvo galima pasižiūrėti kambarius, su reikiama patogumais, pasėdėti vietomis, naujai perkurtame pastate.

Seselės aprodė savo turimą lietuviškų ir kitokių knygų biblioteką. Ant stalų buvo išdėstyti seselių mokykloms išleisti lietuviški vadovėliai per daugelį

IŠ ARTI IR TOLI

JA VALSTYBĖSE

– **Stasys Radžiūnas**, 61 m. amžiaus, su šeima gyvenęs Omahoje, Nebr., birželio 3 d., širdies smūgio ištiktas, mirė Urbanoje, IL. Birželio 7 d. buvo palaidotas Omahoje. Nuliūdime liko žmona Marija, sūnūs Eugenijus ir Adis, duktė Rūta ir žentas Robert Rauber, tėvas Antanas. Lietuvoje liko motina Jadvyga ir sesuo Irena. Priklausė skautų organizacijai, buvo lietuviškos spaudos bendradarbis.

– **L. K. Mokslo Akademijos nariai** ir bendradarbiai yra prašomi pasiūsti savo knygas, leidinius, paskaitų ar veiklos nuotraukas Akademijos leidinių parodai Romoje, kuri bus atidaryta šių metų spalio 2 d. Čia turima galvoje tie leidiniai, kurie buvo išleisti ne Akademijos leidyklos Pageidaujamos autorių ar renginių nuotraukos. Siųsti tik oro paštu Barborai Vileišytei Via Antonello de Messina 36 int. 3 00147 Roma, Italia. Medžiaga turi pasiekti Romą ne vėliau rugšėjo 15.

– **Renata M. Mikėnas, dr.** Vyto ir Virginijos (Sakalaitės) Mikėnų duktė, šį pavasarį baigė Centrinės Floridos universitetą ir įsigijo bakalaurą laisvųjų inžinerijoj (Bachelor of Science degree in Engineering). Diplomą išeikim iškilmėse dalyvavo jos tėvai, sesuo Darija, brolis Vytautas, seneliai ir būrys artimųjų. Visi jai linki sėkmės pasirinktoje profesijoje.

– **Kovo 7 d. laišku Madisono miesto merui F. Joseph Sensenbrenner, Jr.**, JAV LB krašto valdyba pakartojo savo neigiamą nusistatymą Madisono - Vilniaus „sugiminiavimui“. Madisono laikraštis „The Capital Times“ JAV LB nepritarimą pascitavo kovo 28 dienos laidoje išspausdintame B. Mulhern

metų. Buvo ir tokia retenybė, kaip prieš daugelį metų išleista ornamentuota knyga „Magnificat“ maldos. Čia ir lietuviškas tekstas.

Atvykusieji galėjo gėrėtis gintaro, lietuviškų ornamentų rinkiniais. Vienas kambarys, paliktas toks pat, kaip atrodė, kai jame gyveno vienuolyno kūrėja ses. Marija Kaupaitė. Taip pat sudomino rašomasis stalas, prie kurio darbavo a.a. kun. A. Staniukynas. Čia ir jo nuotrauka arabų kostiume, kai jis lankėsi šv. Žemėje.

Apatinėje namo dalyje yra įrengtos patalpos senesniems lietuviams, kuriuos šeimos nariai atveža išvykdam į darbą, o vakare atsiima. Čia tie lietuvių gauna iš ligoninės atgabentus pietus, gaivinas vaisių sultimis, turi įvairius užsiėmimus, rankdarbius. Jiems čia paskaitoma, rodomos skaidrės ir filmai – gali geroje globoje praleisti dieną. Su jais dirba iš ligoninės atvykstanti socialinių reikalų specialistė. Atsilankantieji buvo pavaišinti ir galėjo gėrėtis, kaip mūsų lietuviškos seselės gražiai tvarkosi, planingai dirbuojasi.

Juoz. Pr.

straipsnyje. JAV LB krašto valdyba savo nusistatymą remia jos atstovų turėtais pokalbiais su JAV Information Agency ir Sister Cities International pareigūnais Washington, kurie negalėjo suteikti garantijų dėl Lietuvos valstybingumo ir mūsų tautinių – kultūrinių interesų apsaugojimo „sugiminiavimo“ atveju. Wisconsin valstijoje gyvenęs aktyvus bendruomenininkas prof. Vyt. Janušonis, JAV LB visuomeninių reikalų tarybos yra pakviestas, Vilniaus - Madisono klausimą stebėti ir palaikyti ryšius su kitomis vietos lietuvių organizacijomis.

– „Lietuvio žurnalisto“ redaktoriai primena, kad liepos gale norėtų pradėti mūsų žurnalo 14-to numerio ruošos darbą. Laukiame bendradarbių straipsnių, nuotraukų, reportažų. Kviečiam jaunuosius žurnalistus prisidėti su savo mintimis ir idėjomis. Red. R. K. Vidžiūnienė ir Gintautas Juodgudis.

– **Architektui Rimui Mulokui** pirmininkaujant, 1988 gegužės 21 d. jų namuose įvyko Los Angeles Dailiųjų menų klubo susirinkimas. Naujais DMK nariais priimti dailininkai Mykolas Paškevičius ir Ona Dokalskytė-Paškevičienė. Dėl įstojančių meninio pasisakymo (credo) pasisakė DMK narė dail. Jina Leškienė. Pasisakė ir visi DMK nariai. Susirinkimas įrašytas video juostoje ir netrukus buvo parodytas susirinkusiems. Buvo idomu stebėti spalvotus vaizdus, girdėti tik ką pasakytus žodžius. Antroje susirinkimo dalyje skaidrėmis parodyti Muloko paruošti, pastatyti įvairūs namai. Jų daug, net už JAV-į. Kai kurie pastatai puošnūs, turi per keliasdešimt butų.

– **Lietuvos Pasiuntinybė** prie šv. Sosto praneša, kad balandžio 30 d. ir gegužės 1 d., Romoje lietuvių intelektualų grupė susitiko su lenkų intelektualų atstovais, atvykusiais iš Lenkijos. Draugiškų ir atvirų diskusijų metu buvo nagrinėjami įvairūs abi tautos liečiantys klausimai. Buvo nutarta imtis konkrečių priemonių lietuvių ir lenkų tautų santykiams gerinti. Tuo tikslu susirinkimo dalyviai nutarė panašius pasikabėjimus testuoti ir ateityje. Lietuvos Pasiuntinybė šia proga pažymi, kad lietuvių ir lenkų santykių visiškam sutvarkymui pirmoji ir būtiniausia sąlyga yra mūsų kaimynų palankus nusistatymas Lietuvos sostinės klausimu.

– **Nijolė Sadūnaitė** emociškai vadinama Lietuvos Orleano Mergele, sindikatinis kolumnistas Ken Adelman balandžio 3 d. rašo dienraštyje „The Register“ Californijos dienraštyje. „1974 areštuota už nesibaigiančią religinę veiklą, ši nuostabią spindinti vienuolė kalėjo trejus metus gulage ir dar trejus Sibire. Nebuvo tokio momento, kad jos dvasia palūžtų ar tikėjimas nusilptų“. Autorius cituoja iš Sadūnaitės prisiminimų anglų kalba „A Radiance in the Gulag“ ir papasakoja apie įvykdytus prieš ją užpuolimus vasario mėnesį Vilniuje.

OK. LIETUVA

– **Dr. Jurgis Volonsevicius** gegužės 5 d. Birštone mirė. Pasisliko žmona Bronė. Jis kartu su žmona 17 metų atkentejo Sibire. Grįžo iš ten abu be sveikatos.

Advokatas Jonas Gibaitis 6247 S. Kedzie Avenue Chicago, IL 60629 Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak. Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.